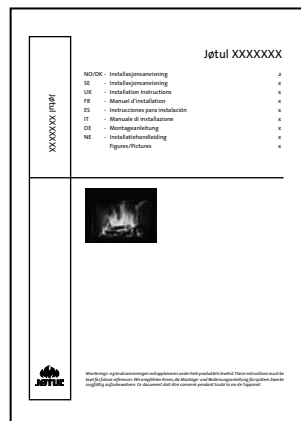

Jøtul produkter/ Jøtul's products

Generell manual
 General manual

NO - Generell bruks- og vedlikeholdsmanual	2
DK - Generel brugs- og vedligeholdelsesmanual	7
SE - Allmän användnings- och underhållsmanual	12
FI - Yleiset käyttö- ja huolto-ohjeet	17
GB - General use and maintenance manual	22
FR - Manuel général d'utilisation et d'entretien	27
ES - Manual de uso general y mantenimiento	32
IT - Manuale d'uso generale e di manutenzione	37
DE - Allgemeine Verwendungs- und Pflegeanleitung	42
NL - Algemeen gebruik- en onderhoudhandleiding	47

- NO - Les nøye produktets installasjonsmanual før montering.
 DK - Læs produktets installationsmanual grundigt igennem før montering.
 SE - Läs installationsmanualen noga innan installationen.
 FI - Lue tuotteen asennusohjeet tarkkaan ennen asentamista.
 GB - Please read the installation manual carefully before installing.
 FR - Veuillez lire attentivement le manuel d'installation avant de procéder à l'installation.
 ES - Antes de la instalación, lea atentamente el manual de instalación.
 IT - Leggere attentamente il manuale prima di procedere all'installazione.
 DE - Bitte lesen Sie das Aufstellungshandbuch vor dem Aufstellen sorgfältig durch.
 NL - Lees de installatiehandleiding zorgvuldig door voordat u de kachel of haard installeert.

Manualene må oppbevares under hele produktets levetid. The manuals which are enclosed with the product must be kept throughout the product's entire service life. Les manuels fournis avec le produit doivent être conservés pendant toute la durée de vie du produit. Los manuales suministrados con este producto deben guardarse durante todo el ciclo de vida del producto. I manuali inclusi con il prodotto vanno conservati per l'intera durata di vita del prodotto. Das im Lieferumfang des Produkts enthaltene Begleitmaterial ist über die gesamte Nutzungsdauer aufzubewahren. De bij de haard meegeleverde handleidingen moeten gedurende de volledige gebruiksduur van de haard bewaard blijven.

- 1.0 Forhold til myndighetene
- 2.0 Tekniske data
- 3.0 Installasjon
- 4.0 Service
- 5.0 Tilleggsutstyr

Generell bruks- og vedlikeholdsmanual

- 6.0 Sikkerhetsregler 2
- 7.0 Valg av brensel 3
- 8.0 Bruk..... 4
- 9.0 Vedlikehold.....5
- 10.0 Driftsforstyrrelser - feilsøking 6

6.0 Sikkerhetsregler

Før ildstedet tas i bruk, må man forsikre seg om at installasjonen er i henhold til lover og regler.

Eventuelle endringer på produktet eller dets installasjon som foretas av forhandleren, montøren eller brukeren, kan føre til at produktet og sikkerhetsfunksjonene ikke fungerer som de skal. Det samme gjelder montering av tilbehør eller tilleggsutstyr som ikke er levert av oss. Dette kan også skje dersom elementer som er nødvendige for ildstedets funksjon og sikkerhet, har blitt demontert eller fjernet.

I alle disse tilfellene fraskriver produsenten seg sitt ansvar, og garantien bortfaller.

6.1 Brannforebyggende tiltak

Enhver bruk av ildstedet kan representere en viss fare. Ta derfor hensyn til følgende anvisninger: **NB! Minste tillatte sikkerhetsavstander ved bruk av ildstedene finnes i figur 1 i produktenes installasjonsmanualer.**

- Sørg for at møbler og annet brennbart materiale ikke kommer for nær ildstedet. Minste avstand foran ildstedsåpningen til brennbart materiale skal være 1 m.
- La ilden brenne ut. Slukk den aldri med vann.
- Ildstedet blir varmt under fyring, og kan forårsake forbrenning hvis det berøres.
- Fjern asken kun når ildstedet er kaldt. Aske kan inneholde glør og bør derfor oppbevares i en ubrennbar beholder.
- Aske må plasseres forsvarlig utendørs, eller tømmes der dette ikke medfører brannfare.

6.2 Tilførsel av luft

Advarsel! Man må forsikre seg om at det er nok tilførsel av uteluft til det rommet hvor ildstedet blir installert.

Utilstrekkelig luft-tilførsel kan forårsake at røykgasser kommer ut i rommet. Dette er meget farlig! Symptomer på dette kan være røyklukt, tretthet, kvalme og uvelhet. Liten lufttilførsel kan også føre til dårlig forbrenning og lav virkningsgrad. Mengden forbrenningsluft for Jøtul's produkter er ca. 25-40 m³/h.

Pass på at luftventiler i rommet hvor ildstedet er plassert, ikke er blokkerte!

Mekanisk avtrekk bør ikke brukes i et rom med ildsted. Dette kan skape undertrykk og kan trekke giftige gasser inn i rommet.

Enkelte produkter er forberedt til å kunne koble uteluft direkte til ildstedet. Dette sikrer ildstedet forbrenningsluft uavhengig av boligens ventilasjonssystem. (Se installasjonsmanualen for det enkelte produkt).

Product: Jøtul Room heater fired by solid fuel				
Standard ..... Minimum distance to adjacent combustible materials ..... Minimum distance to adjacent non-combustible materials ..... Emission of CO in combustion products ..... Flue gas temperature ..... Nominal heat output ..... Efficiency ..... Operation range ..... Fuel type ..... Operational type ..... The appliance can be used in a shared flue				
Country	Classification	Certificate/standard	Approved by	
Norway	Klasse II			
Sweden	occ	SP	SP Sveriges Provings- och Tekniska Central AB	
EUR	intermittent	EN	EN Swedish National Testing and Research Institute	
Follow user's instructions. Use only recommended fuels. Montage- und Bedienungsanleitung beachten. Verwenden Sie nur empfohlenen Brennstoffen. Respectez les consignes d'utilisation. Utilisez uniquement les combustibles recommandés.				
Serial no. Y-xxxx, Year: 200x				
Manufacturer: Jøtul AS POB 1441 N-1602 Fredrikstad Norway				225546

På samtlige av våre produkter finnes et skilt som angir serienummer og år. Skriv av dette nummeret på avmerket sted i installasjonsanvisningen.

Dette serienummeret skal alltid oppgis ved kontakt med forhandler eller til Jøtul.

Serial no.

7.0 Valg av brensel

Bruk alltid foreskrevet brensel. (Brenseltype er beskrevet i «2.0 Tekniske data» i installasjonsmanualen for det enkelte produkt).

Det gir det beste resultatet, annet brensel vil kunne skade ildstedet.

7.1 Jøtuls definisjon av kvalitetsved

Med kvalitetsved menes det meste av kjent trevirke som bjørk, gran og furu.

God kvalitetsved bør være tørket slik at vanninnholdet er på maks. 20%.

For å oppnå dette, bør veden hugges senest på ettervinteren. Den kløyves og stables på en slik måte at den blir luftet. Stablene må beskyttes for ikke å trekke for store mengder regnvann. Veden bør tas inn tidlig høst, og stables/lagres for bruk kommende vinter.

Energimengden i 1 kg ved varierer lite. På den annen side varierer egenvekten hos de ulike typene ved relativt mye. Dette innebærer at energimengden (kWh) i en bestemt volummengde, f.eks. gran, er mindre enn i den samme volummengden av eik som har høyere egenvekt.

Energimengden til 1 kg kvalitetsved er ca. 3,8 kWh. 1 kg helt tørr ved (0% fuktighet) gir ca. 5 kWh, mens ved med en fuktighetsgrad på 60% bare gir ca. 1,5 kWh/kg.

Konsekvens av å bruke fuktig ved kan bli:

- Dannelse av sot/tjære på glass, i ildstedet og i skorsteinen.
- Ildstedet vil avgi mindre varme.
- Det kan gi risiko for skorsteinsbrann som følge av oppbygging av sot i ildsted, røykrør og skorstein.
- Veden blir vanskelig å få fyr på og bålet kan slukne.

Vær spesielt nøye med aldri å fyre med følgende materialer:

- Husholdningsavfall, plastposer o.l.
- Malt eller impregnert trevirke (som er meget giftig).
- Spon- og laminerte plater.
- Drivved (sjøvann).

Dette kan skade produktet, og er forurensende.

NB! Bruk aldri væsker som bensin, parafin, rødsprit e.l. til opptenning. Du kan skade både deg selv og produktet.

7.2 Brenselstørrelse og mengde

Jøtuls produkter er utviklet for å ha en meget god forbrenning.

Viktig for en god forbrenning er også at brensløst er passe stort.

Størrelsen og mengden av brensløst bør være som beskrevet i installasjonsmanualen «2.0 Tekniske data» for det enkelte produkt.

7.3 Intermitterende-/kontinuerlig forbrenning

Intermitterende forbrenning

De fleste av Jøtuls produkter er beregnet for intermitterende forbrenning. (Se installasjonsmanualen «2.0 Tekniske data» for det enkelte produkt).

Med intermitterende forbrenning menes her vanlig bruk av et ildsted. Dvs. at det legges i et nytt ilegg straks brensløst har brennt ned til passende mengde glør.

Kontinuerlig forbrenning

Noen produkter er egnet for kontinuerlig forbrenning. (Se installasjonsmanualen «2.0 Tekniske data» for det enkelte produkt).

Med kontinuerlig forbrenning menes her at et ildsted kan brenne over natten uten at man må tenne opp på nytt.

8.0 Bruk

Brennplater

Jøtul produkter har 2 typer brennplater:

- Støpejern
- Vermiculite (guldfarget).

NB! Vermiculiteplatene kan ta skade ved hardhendt ilegg av brensel under bruk.

Luftventiler

Et produkt har som oftest 2 ventiler. Luftventil og opptenningsventil.

Luftventilen styrer forbrenningsluften, og opptenningsventilen gir luft direkte til bålet i opptenningsfasen.

8.1 Første gangs opptenning

1. Tenn opp slik som beskrevet under «**8.2/8.3 Daglig bruk**».
2. Fyr friskt et par timer og luft ut eventuell røyk og lukt fra produktet.
3. Gjenta ovenstående et par ganger.

NB! Lukt under innfyring

Lakkerte produkter: Under første gangs oppfyring kan ildstedet gi fra seg en irriterende gass som kan lukte noe. Gassen er ikke giftig, men det bør foretas en skikkelig utlufting av rommet. Fyr med god trekk til samtlige gasser har brent ut - til hverken røyk eller lukt merkes mer.

Emaljerte produkter: De første gangene et nytt ildsted brukes, kan det danne seg kondensvann på overflaten. Dette må tørkes bort for å unngå at det dannes varige flekker når overflaten blir varm.

8.2 Daglig bruk - fyring med ved

Opptenning

1. Åpne ventilen(e) helt.
2. Legg to halvstore trestykker ut/inn på hver sin side i ildstedsbunnen.
3. Krøll litt avispapir (evt. never fra bjørkeved) mellom disse. Legg litt finkløvd ved på kryss og tvers med en litt større vedkubbe på toppen, og tenn opp. Øk størrelsen etterhvert.
4. For produkter uten opptenningsventil kan døren stå på gløtt helt til veden tar fyr. Døren og evt. opptenningsventilen stenges når veden har antent skikkelig og brenner godt. **(Bruk en hanske e.l., da betjeningshåndtaket blir varmt.)**
5. Deretter regulerer du forbrenningen til ønsket varmeavgivelse ved hjelp av luftventilen.

Nominell varmeavgivelse oppnås ved en bestemt åpning av luftventilen. (Se installasjonsmanualen «**2.0 Tekniske data**».)

Påfylling av brensel

1. La veden brenne ned til glør før nytt ilegg.
2. Åpne døren på gløtt og la undertrykket i ildstedet utjevne seg, før døren åpnes helt.
3. Legg i veden og sett luftventilen i helt åpen stilling i noen minutter til det har tatt godt fyr.
4. Luftventilen reguleres ned igjen når veden har antent skikkelig og brenner godt.

8.3 Advarsel mot overfyring

Ildstedet må aldri overfyres

Med overfyring forstås et for stort ilegg av brensel, og/eller for mye lufttilførsel, slik at varmeutviklingen blir for kraftig. Et sikkert tegn på overfyring er at produktet får glødende punkter. Reduser da luftventil-innstillingene øyeblikkelig.

Ved mistanke om for høyt/dårlig trekk i skorsteinen, må det søkes fagkyndig hjelp for utbedring. (Se også installasjonsmanualens «**3.0 Installasjon**» (Skorstein og røykrør) for informasjon.)

Ved brann i skorsteinen:

- Steng alle luker og ventiler.
- Hold ileggsdøren lukket.
- Kontroller loft og kjeller for røykutvikling.
- Ring brannvesenet.
- Før ildstedet kan taes i bruk etter en brann eller et branntilløp, må ildsted og skorstein være kontrollert og funnet i orden av fagkyndig personell.

8.4 Bruk av ildstedet ved overgang vinter - vår

I en overgangstid med plutselige temperatursvingninger eller ved vanskelige vindforhold, kan det forekomme forstyrrelser i skorsteinstrekken slik at røykgassene ikke blir trukket ut.

Det bør da fyres med mindre brensel og med større åpning på luftventilene, slik at veden brenner friskere og raskere. Dette gir en høyere røykgasstemperatur, og trekken i skorsteinen blir opprettholdt.

For å unngå opphoping av aske bør den fjernes oftere enn vanlig. Se pkt. «**9.2 Fjerning av aske**».

9.0 Vedlikehold

9.1 Rengjøring av glass

Jøtuls ildsteder er utstyrt med luftspyling av glasset. Via luftventilen spyles luft nedover langs innsiden av glasset og reduserer avsetningen av sotbelegg.

Det vil allikevel alltid dannes noe sot på glasset, men mengden vil være avhengig av de stedlige forhold og regulering av luftventilen. Mesteparten av sotbelegget vil normalt bli brent av når luftventilen blir regulert opp til maks., og det fyres friskt i ildstedet.

Et godt råd! Ved vanlig rengjøring - fukt et kjøkkenpapir med varmt vann og ta på litt aske fra brennkammeret. Gni over glasset og vask deretter med rent vann. Tørk godt. Dersom det er behov for å rengjøre glasset grundigere, er en glassrens å anbefale (*følge bruksanvisningen på flasken*).

9.2 Fjerning av aske

Hvis ildstedet har askeskuff

1. Rist eller skrap asken ned i askeskuffen.
2. Løft askeskuffen forsiktig ut og tøm den i en ubrennbar beholder.
3. Se til at askehuset er helt tomt, før askeskuffen settes på plass igjen.

Hvis ildstedet ikke har askeskuff

1. Bruk en skuffe el. og fjern asken gjennom døren.
2. La alltid noe aske bli liggende igjen som et beskyttende lag mot ildstedbunnen.

9.3 Rensing og sotfjerning

Under fyring vil det kunne danne seg et sotbelegg på innsiden av ildstedets varmeflater. Sot har en god isolerende effekt, og vil derfor redusere ildstedets varmeavgivelse. Dersom sotbelegg oppstår under bruk av produktet, vil dette kunne avhjelpes ved bruk av en sotrens.

For å forhindre at det danner seg vann og tjærebelegg i ildstedet, bør det fyres kraftig med regelmessige mellomrom for å tørke opp belegget. En årlig rengjøring innvendig vil være nødvendig for å få maksimalt varmeutbytte av produktet. Foreta dette gjerne i forbindelse med feiing av skorstein og skorsteinsrør.

9.4 Feiing av røykrør til skorstein

På enkelte frittstående ildsteder kan topplaten løftes av, og røret børstes gjennom toppen.

Ellers må feiing av røykrør utføres gjennom røykrørets feieluke eller gjennom produktets døråpning. Da må som oftest hvelvet fjernes. (Se egne avsnitt «4.0 Service» i installasjonsmanualen for produktet.)

9.5 Kontroll av ildstedet

Jøtul anbefaler at du selv kontrollerer ditt ildsted nøye etter at feiing/rengjøring er gjennomført. Kontroller alle synlige overflater for sprekker. Se også til at alle sammenføyninger er tette, og at pakninger ligger riktig. Pakninger som er slitte eller deformerte, bør byttes ut.

Rens pakningssporet godt, påfør keramisk lim (fås kjøpt hos din lokale Jøtul forhandler), og press pakningen godt på plass. Etter kort tid er sammenføyningen tørr.

9.6 Utvendig vedlikehold

Lakkerte produkter vil etter noen års bruk kunne endre farge. Overflaten bør pusses og børstes fri for løse partikler før ny Jøtul ovnslakk påføres.

Emaljerte produkter skal kun tørkes med en tørr klut. Bruk ikke vann og såpe. Eventuelle flekker fjernes med et rensmiddel (*Stekeovnsrens e.l.*).

10.0 Driftsforstyrrelser - feilsøking

Dårlig trekk

- Sjekk skorsteinens lengde slik at den dekker kravene i nasjonale lover og regler. (Se også avsnitt «**2.0 Tekniske data**» og «**3.0 Installasjon**» (**Skorstein og røykrør**) i installasjonsmanualen for informasjon.)
- Kontroller at min. tverrsnitt på skorsteinene er i henhold til det som er beskrevet i «**2.0 Tekniske data**» i installasjonsmanualen.
- Se til at det ikke er noe som hindrer røykgassene å slippe ut: Grener, trær etc.
- Ved mistanke om for høyt/dårlig trekk i skorsteinen, må det søkes fagkyndig hjelp for måling og utbedring.

Ilden dør ut etter en tid

- Kontroller at brenset er tørt nok.
- Sjekk om det er undertrykk i huset; steng mekaniske vifter og åpne et vindu i nærheten av peisen.
- Sjekk at luftventilen er åpen.
- Se til at røykuttaket ikke er tett av sot.

Hvis det dannes unormalt mye sot på glasset

Det vil alltid dannes noe sot på glasset, men mengden vil være avhengig av:

- Fuktigheten i brenselet.
- De stedlige trekkforhold.
- Regulering av luftventilen.

Mesteparten av sotbelegget vil normalt bli brent av når luftventilen blir regulert opp til maksimum, og det fyres friskt i ildstedet. (Se også pkt. «**9.1 Rengjøring av glass - et godt råd**».)

Installationsmanual med tekniske data

- 1.0 Forhold til myndighederne
- 2.0 Tekniske data
- 3.0 Installation
- 4.0 Service
- 5.0 Ekstraudstyr

Generel brugs- og vedligeholdelsesmanual

- 6.0 Sikkerhedsregler 7
- 7.0 Valg af brændsel 8
- 8.0 Brug..... 9
- 9.0 Vedligeholdelse.....10
- 10.0 Driftsforstyrrelser - fejlsøgning.....11

6.0 Sikkerhedsregler

Før brændeovnen tages i brug, skal man sikre sig, at installationen overholder love og regler.

Eventuelle ændringer på produktet eller dets installation, som foretages af forhandleren, montøren eller brugeren, kan medføre at produktet og sikkerhedsfunktionerne ikke fungerer, som de skal. Det samme gælder montering af tilbehør eller ekstraudstyr, som ikke er leveret af os. Dette kan også ske, hvis dele, som er nødvendige for ildstedets funktion og sikkerhed, er blevet afmonteret eller fjernet.

I alle disse tilfælde fraskriver producenten sig sit ansvar, og garantien bortfalder.

6.1 Brandforebyggende tiltag

Enhver brug af brændeovnen kan udgøre en vis fare. Tag derfor hensyn til følgende anvisninger:

- Sørg for, at møbler og anden brændbart materiale ikke kommer for tæt på brændeovnen.
- Lad ilden brænde ud. Den må aldrig slukkes med vand.
- Brændeovnen bliver varm under fyring og kan give forbrændinger, hvis den berøres.
- Asken må kun fjernes, når brændeovnen er kold. Aske kan indeholde gløder og bør derfor opbevares i en ubrændbar beholder.
- Aske skal placeres forsvarligt udendørs eller tømmes, hvor det ikke medfører brandfare.

6.2 Tilførsel af luft

Advarsel! Man skal sikre sig, at der tilføres tilstrækkelig udeluft til det rum, hvor brændeovnen installeres.

Utilstrækkelig lufttilførsel kan medføre, at der trænger røggasser ud i rummet. Dette er meget farligt! Symptomer på dette kan være røgugt, træthed, kvalme og utilpashed.

Pas på, at luftventilerne i rummet, hvor brændeovnen er placeret, ikke er blokerede!

Mekanisk aftræk bør ikke bruges i et rum med brændeovn. Dette kan skabe undertryk og kan trække giftige gasser ind i rummet.

Enkelte produkter er forberedt for tilkobling af udeluft direkte til brændeovnen. Dette sikrer forbrændingsluft til brændeovnen, uanset boligens ventilationssystem. (Se installationsmanualen for det enkelte produkt).

Product: Jøtul Room heater fired by solid fuel				
Standard				
Minimum distance to adjacent combustible materials:				
Emission of CO in combustion products:				
Flue gas temperature:				
Nominal heat output:				
Efficiency:				
Operation range:				
Fuel type:				
Operational type:				
The appliance can be used in a shared flue:				
Country	Classification	Certificate/standard	Approved by	
Norway	Klasse II			
Sweden	osc	SP	SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB	
EUR	Intermittent	EN	CE Swedish National Testing and Research Institute	
Follow user's instructions. Use only recommended fuels.				
Montage- und Bedienungsanleitung beachten.				
Verwenden Sie nur empfohlenen Brennstoffen.				
Respectez les consignes d'utilisation. Utilisez uniquement les combustibles recommandés.				
Serial no: Y-xxxx, Year: 200x				
Manufacturer:	221546			
Jøtul AS				
POB 1481				
N-1602 Fredrikstad				
Norway				

Der er på alle vores produkter et skilt, der angiver serienummer og år. Skriv dette nummer på det angivne sted i installationsanvisningen.

Dette serienummer skal altid oplyses ved kontakt med forhandler eller Jøtul.

Serial no.

7.0 Valg af brændsel

Brug altid det foreskrevne brændsel. (Brændselstypen er beskrevet i »2.0 Tekniske data« i installationsmanualen for det enkelte produkt).

Det giver det bedste resultat. Andet brændsel vil kunne skade brændeovnen.

7.1 Jøtuls definition af kvalitetstræ

Ved kvalitetsbrænde forstås de fleste kendte trætyper, såsom birk, gran og fyr.

God kvalitetsbrænde bør være tørret, så vandindholdet er på maks. 20 %.

For at opnå dette bør træet fældes senest sidst på vinteren. Træet kløves og stables, så der kommer luft til det. Stablerne skal beskyttes for ikke at suge for store mængder regnvand. Træet bør tages ind tidligt på efteråret og stables/lagres til brug om vinteren.

Energimængden i 1 kg træ varierer ikke ret meget. På den anden side varierer de forskellige træarters egenvægt temmelig meget. Dette betyder, at energimængden (kWh) i en bestemt rummængde, f.eks. gran, er mindre end i den samme rummængde eg, der har en højere egenvægt.

Energimængden i 1 kg kvalitetstræ er ca. 3,8 kWh. 1 kg helt tørt træ (0 % fugtighed) giver ca. 5 kWh, mens træ med en fugtighedsgrad på 60 % kun giver ca. 1,5 kWh/kg.

Konsekvensen af at bruge fugtigt træ kan være:

- Dannelse af sod/tjære på glas, i brændeovnen og i skorstenen.
- Brændeovnen vil afgive mindre varme.
- Det kan skabe en risiko for skorstensbrand, fordi der opbygges sod i brændeovn, røgrør og skorsten.
- Det bliver vanskeligt at få ild i træet, og ilden kan gå ud.

Vær særligt omhyggelig med aldrig at fyre med følgende materialer:

- Husholdningsaffald, plastposer o.l.
- Malet eller imprægneret træ (som er meget giftigt).
- Spån- og laminatplader.
- Drivtømmer (havvand).

Dette kan skade produktet og er forurenende.

NB! Brug aldrig tændvæsker så som benzin og sprit og lign. til optænding. Du kan skade både dig selv og produktet.

7.2 Brændselsstørrelse og -mængde

Jøtuls produkter er udviklet til at have en særdeles god forbrænding.

Det er også vigtigt for en god forbrænding, at brændslet er tilpas stort. Træets størrelse og mængde bør være som beskrevet i installationsmanualen »2.0 Tekniske data« for det enkelte produkt.

7.3 Intermitterende/kontinuerlig forbrænding

Intermitterende forbrænding

De fleste af Jøtuls produkter er beregnet til intermitterende forbrænding. (Se installationsmanualen »2.0 Tekniske data« for det enkelte produkt).

Ved intermitterende forbrænding forstås her normal brug af en brændeovn, dvs. at der lægges nyt brændsel i, straks når brændslet er brændt ned til en passende mængde gløder.

Kontinuerlig forbrænding

Nogle produkter egner sig til kontinuerlig forbrænding. (Se installationsmanualen »2.0 Tekniske data« for det enkelte produkt).

Ved kontinuerlig forbrænding forstås her, at en brændeovn kan brænde natten over, uden at man skal tænde op igen.

8.0 Brug

Brændplader

Jøtul-produkter har 2 typer brændplader:

- Støbejern
- Vermiculite (gulfarvet)

NB! Vermiculitepladerne kan tage skade ved håndhændet ilægning af brændsel under brug.

Luftventiler

Et produkt har oftest 2 ventiler. Luftventil og optændingsventil. Luftventilen styrer forbrændingsluften, og optændingsventilen giver luft direkte til ilden i optændingsfasen.

8.1 Første optænding

1. Tænd op som beskrevet i »8.2/8.3 Daglig brug«.
2. Fyr godt i et par timer, og udluft evt. røg og lugt fra produktet.
3. Gentag dette et par gange.

NB! Lugt under indfyring

Lakerede produkter: Under den første opfyring kan brændeovnen afgive en irriterende gas, der kan lugte noget. Gassen er ikke giftig, men man bør udlufte rummet grundigt. Fyr med godt træk, indtil alle gasser er brændt af, og man hverken kan mærke røg eller lugt.

Emaljerede produkter: De første gange en ny brændeovn bruges, kan der dannes kondensvand på overfladen. Dette skal tørres af for at undgå, at der dannes varige pletter, når overfladen bliver varm.

8.2 Daglig brug – fyring med træ

Optænding

1. Åbn ventilen/ventilerne helt.
2. Læg to halvstore træstykker ud/ind på hver side af brændeovnens bund.
3. Krøl lidt avispapir (evt. yderlag af birkebark) mellem disse. Læg lidt fint kløvet træ på kryds og tværs med et lidt større træstykke på toppen, og tænd op. Størrelsen øges efterhånden.
4. For produkter uden optændingsventil kan døren stå på klem, indtil der går ild i træet. Døren og en evt. optændingsventil lukkes, når træet er antændt og brænder godt. **(Brug en handske e.l., da håndtaget bliver varmt).**
5. Derefter regulerer du forbrændingen til den ønskede varmeafgivelse ved hjælp af luftventilen.

Nominal varmeafgivelse opnås ved en bestemt åbning af luftventilen. (Se installationsmanualen »2.0 Tekniske data«.)

Påfyldning af træ

1. Lad træet brænde ned til gløder, før der lægges nyt træ på.
2. Åbn døren på klem og lad undertrykket i brændeovnen udjævne sig, før døren åbnes helt.
3. Læg træet i og åbn luftventilen helt i nogle minutter, indtil det brænder godt.
4. Når træet er antændt og brænder godt, reguleres luftventilen nedad.

8.3 Advarsel mod overfyring

Brændeovnen må aldrig overfyres

Ved overfyring forstås, at der lægges for meget brændsel i, og/eller tilføres for meget luft, så varmeudviklingen bliver for kraftig. Et sikkert tegn på overfyring er de glødende prikker på produktet. I så tilfælde skal indstillingerne af luftventilen straks reduceres.

Ved mistanke om for højt/dårligt træk i skorstenen skal der søges fagkyndig hjælp til udbedring. (Læs mere i installationsmanualens »3.0 Installation« (Skorsten og røgrør) .)

Ved skorstensbrand:

- Luk alle luger og ventiler.
- Hold dør og evt. askedør på brændeovnen lukket.
- Kontrollér, om der er røg på loftet og i kældre.
- Ring til brandvæsenet.
- Før brændeovnen kan tages i brug efter en brand eller et tilløb til brand, skal brændeovn og skorsten være kontrolleret og fundet i orden af fagkyndigt personale.

8.4 Brug af brændeovnen i overgangen mellem vinter og forår

I en overgangstid med pludselige temperaturudsving eller i perioder med vanskelige vindforhold kan der forekomme forstyrrelser i skorstenstrækket, så røggasserne ikke trækkes ud. Så bør man fyre med mindre brændsel og med større åbning på luftventilerne, så brændslet brænder bedre og hurtigere. Det giver en højere røggastemperatur, og trækken i skorstenen opretholdes.

For at undgå ophobning af aske bør den fjernes oftere end normalt. Se pkt. »9.2 Fjernelse af aske«.

9.0 Vedligeholdelse

9.1 Rengøring af glas

Jøtul's brændeovne er understøttet med luftspuling af glasset. Via luftventilen spules luft ned langs indersiden af glasset og reducerer afsætningen af sodbelægninger.

Trods dette, vil der altid blive dannet noget sod på glasset, men mængden afhænger af de lokale forhold og reguleringen af luftventilen. Størstedelen af sodbelægningen vil normalt blive brændt af, når luftventilen sættes på maks., og der fyres godt op i brændeovnen.

Et godt råd! Ved normal rengøring – fugt et stykke køkkenrulle med varmt vand og dyp det i lidt aske fra brændkammeret. Gnid glasset med papiret, og vask derefter af med rent vand. Tør godt af. Hvis det er nødvendigt at rengøre glasset grundigere, kan et glasrensprodukt anbefales (*følg brugsanvisningen på flasken*).

9.2 Fjernelse af aske

Hvis brændeovnen har askeskuffe

1. Ryst eller skrab asken ned i askeskuffen.
2. Løft forsigtigt askeskuffen ud og tøm den i en ubrændbar beholder.
3. Askehuset skal være helt tomt, før askeskuffen sættes på plads igen.

Hvis brændeovnen ikke har en askeskuffe

1. Brug en skuffe eller lignende, og fjern asken gennem døren.
2. Lad altid noget aske blive liggende tilbage som et beskyttende lag på brændeovnens bund.

9.3 Rensning og fjernelse af sod

Under fyring vil der kunne danne sig en sodbelægning indvendigt på brændeovnens varmeplader. Sod har en god isolerende effekt og vil derfor reducere brændeovnens varmeafgivelse. Hvis der opstår en sodbelægning, når produktet bruges, vil den kunne fjernes med et sodrensemiddel.

For at forhindre, at der dannes vand og tjærebelægninger i brændeovnen, bør der fyres kraftig med regelmæssige mellemrum for at tørre belægningen. En årlig indvendigt rengøring er nødvendig for at få det maksimale varmeudbytte af produktet. Det er en god idé at gøre dette, når skorsten og skorstensrør fejles.

9.4 Fejning af røgrør til skorsten

På enkelte fritstående brændeovne kan toppladen løftes af, og røret fejles gennem toppen.

Ellers skal røgrør fejles gennem dets fejellåge eller gennem produktets døråbning. Så skal røgvenderpladen oftest fjernes. (Se afsnittet »4.0 Service« i produktets installationsmanual).

9.5 Kontrol af brændeovnen

Jøtul anbefaler, at du selv kontrollerer dit brændeovn grundigt efter at fejning/rengøring er udført. Se alle synlige overflader efter for revner. Kontrollér også, at alle samlinger er tætte, og at pakningerne ligger rigtigt. Slidte eller deformerede pakninger bør skiftes ud.

Rens pakningsrillen godt, påfør keramisk lim (kan købes hos din lokale Jøtul-forhandler), og pres pakningen godt på plads. Efter kort tid er samlingen tør.

9.6 Udvendig vedligeholdelse

Lakerede produkter vil efter nogle års brug kunne ændre farve. Overfladen bør pudses og børstes fri for løse partikler, før der påføres ny Jøtul-ovnlak.

Emaljerede produkter skal kun tørres af med en tør klud. Brug ikke vand og sæbe. Eventuelle pletter fjernes med et rensmiddel (*ovnrens eller lign.*).

10.0 Driftsforstyrrelser - fejlsøgning

Dårligt træk

- Tjek skorstenens længde – den skal opfylde kravene i nationale love og regler. (Læs mere i afsnit »**2.0 Tekniske data**» og »**3.0 Installation**» (**Skorsten og røgrør**) i installationsmanualen).
- Kontrollér, at skorstenens min. tværsnit er i henhold til det, som er beskrevet i »**2.0 Tekniske data**» i installationsmanualen.
- Kontrollér, at der ikke er noget, der hindrer røggasserne i at slippe ud: Grene, træer osv.
- Ved mistanke om for højt/dårligt træk i skorstenen skal der søges fagkyndig hjælp til måling og udbedring.

Ilden dør ud efter et stykke tid

- Kontrollér, at brændslet er tørt nok.
- Tjek, om der er undertryk i huset – sluk evt. mekaniske blæsere og åbn et vindue i nærheden af pejsen.
- Tjek, at luftventilen er åben.
- Kontrollér, at røgdudtaget ikke er tæt af sod.

Hvis der dannes unormalt meget sod på glasset

Det vil altid dannes noget sod på glasset, men mængden afhænger af:

- Brændslets fugtighed.
- Lokale trækforhold.
- Regulering af luftventilen.

Størstedelen af sodbelægningen vil normalt blive brændt af, når luftventilen reguleres op til maks., og der fyres godt op i brændeovnen. (Se også pkt. »**9.1 Rengøring af glas - et godt råd**».)

Installationsmanual med tekniska data

- 1.0 Kontroll och lagstiftning
- 2.0 Tekniska data
- 3.0 Installation
- 4.0 Service
- 5.0 Tillval

Allmän användnings- och underhållsmanual

- 6.0 Säkerhetsanvisningar 12
- 7.0 Bränsleval 13
- 8.0 Användning 14
- 9.0 Underhåll 15
- 10.0 Driftsproblem – felsökning 16

6.0 Säkerhetsanvisningar

Innan du använder en eldstad ska du försäkra dig om att installationen följer lagar och förordningar.

Eventuella ändringar på produkten eller dess installation som utförs av återförsäljare, montör eller användare kan leda till att produkten och säkerhetsfunktionerna inte fungerar korrekt. Detsamma gäller vid montering av tillbehör eller tillval som inte har levererats av oss. Det kan även inträffa om delar som är nödvändiga för kaminens funktion och säkerhet har demonterats eller avlägsnats.

I alla dessa fall friskriver sig tillverkaren från sitt ansvar, och garantin upphör att gälla.

6.1 Brandskyddsåtgärder

Oavsett hur en eldstad används kan viss fara uppstå. Du ska därför följa de här anvisningarna:

NB! Minsta tillåtna säkerhetsavstånd vid eldning finns i bild 1 i produkternas Installationsmanualer.

- Se till att möbler och andra lättantändliga föremål inte placeras för nära eldstaden. **Minsta** avstånd framför eldstadsöppningen till brännbar byggnadsdel eller inredning skall vara 1 m.
- Låt elden slockna av sig själv. Släck den aldrig med vatten.
- Eldstaden blir het när den används, och den kan orsaka brännskador om den vidrörs.
- Ta endast bort askan när eldstaden har kallnat. Askan kan innehålla glödande kol och ska därför förvaras i en brandsäker behållare.
- Askan ska tömmas utomhus eller på en plats där den inte medför någon brandfara.

6.2 Lufttillförsel

Varning! Se till att det finns gott tillflöde av utomhusluft i rummet där eldstaden ska installeras.

Om tillflödet av luft är otillräckligt kan rökgas strömma ut i rummet. Detta är mycket farligt! Röklukt, dåsighet och illamående är symptom på rökgaser i rummet. Låg lufttillförsel kan även leda till dålig förbränning och dålig verkningsgrad.

NB! Mängden förbränningsluft som åtgår till förbränningen i Jøtul produkter är ca. 25 - 40 m³/h.

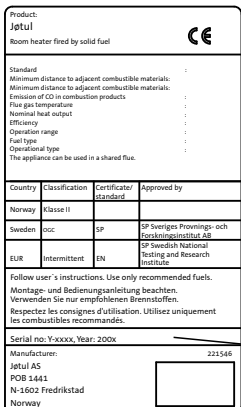
Se till att luftventilerna i rummet där eldstaden står inte är blockerade.

Undvik att använda mekaniska fläktventiler i ett rum med en eldstad. Dessa kan orsaka undertryck så att giftiga gaser dras in i rummet.

Enskilda produkter är utformade för att kunna leda utomhusluft direkt till eldstaden. Detta säkerställer att eldstaden får förbränningsluft när luckan till eldstaden är stängd, oberoende av husets ventilationssystem. (Se installationsmanualen för respektive produkt).

På alla våra produkter finns det en etikett som visar serienummer och år. Skriv detta nummer på den plats som anges i installationsinstruktionerna.

Uppge alltid detta nummer när du kontaktar din återförsäljare eller Jøtul.

7.0 Bränslevel

Använd alltid angivet bränsle. (Bränsletyp beskrivs under «2.0 Tekniska data» i installationsmanualen för respektive produkt). Detta kommer att ge bästa resultat. Om annat bränsle används kan produkten skadas.

7.1 Jøtuls definition av ved av god kvalitet

När vi talar om ved av god kvalitet menar vi vedträn av t.ex. björk, bok och ek.

Ved av god kvalitet ska torkas så att fuktighetsgraden är ca 20 procent.

Därför bör veden huggas senast på senvintern eller tidig vår. Den ska huggas och staplas så att luft kan cirkulera i staplarna. Vedstaplarna måste skyddas för att undvika att de suger upp regnvatten. Veden bör läggas upp för förvaring inomhus under hösten när den ska användas under vintersäsongen.

Den mängd energi som kan utvinnas ur ett kilo ved är tämligen konstant. Däremot varierar vikten stort för olika träslag. T.ex. kan en viss volym granved ge färre kWh än samma volym ek som väger mer.

Mängden energi som kan utvinnas ur ett kilo ved av god kvalitet är ungefär 3,8 kWh. Ett kilo helt torr ved (noll procents fuktighet) ger ungefär 5 kWh, medan ved med 60 procents fuktighet endast ger ungefär 1,5 kWh/kg.

Om du använder fuktig ved kan följderna bli:

- Sot eller tjära på glaset, i eldstaden och i skorstenen.
- Eldstaden avger mindre värme.
- Risk för skorstensbrand på grund av ansamling av sot i eldstaden, rökkanalen och skorstenen.
- Veden är svår att tända och elden kan dö.

Gör aldrig upp eld med något av följande material:

- Hushållssopor, plastpåsar o.s.v.
- Målat eller impregnerat trävirke (mycket giftigt).
- Spånskivor eller laminerade skivor.
- Drivved (havsvatten).

Om du använder dessa material kan produkten skadas och luften förorenas.

Obs! Använd aldrig antändbara vätskor, t.ex. bensin, fotogen, alkohol eller liknande för att göra upp eld. Om du använder sådana vätskor utsätter du dig själv och produkten för fara.

7.2 Bränslestorlek och -mängd

Jøtuls produkter har utvecklats för att ha utmärkt förbränning. En viktig faktor för bra förbränning är att bränslet har rätt storlek.

Storleken och mängden ska vara så som det beskrivs under «2.0 Tekniska data» i installationsmanualen för respektive produkt.

7.3 Intermittent/kontinuerlig förbränning

Intermittent förbränning

De flesta av Jøtuls produkter är utformade för intermittent förbränning. (Se installationsmanualen under «2.0 Tekniska data» för respektive produkt).

Intermittent förbränning betyder i den här kontexten normal användning av eldstaden, d.v.s. att nytt bränsle tillsätts så snart bränslet brunnit ned till en passande mängd glödande kol.

Kontinuerlig förbränning

Vissa produkter passar för kontinuerlig förbränning. (Se installationsmanualen under «2.0 Tekniska data» för respektive produkt).

Kontinuerlig förbränning betyder i den här kontexten att en eldstad kan brinna över natten utan att elden behöver tändas på nytt.

8.0 Användning

Brännplåtar

Jøtul produkter har två typer av brännplåtar:

- Gjutjärn
- Vermiculit (guldfärgad).

OBS! Vermiculitplåtarna kan ta skada om man är oförsiktig när man lägger in bränsle.

Luftventiler

I allmänhet har produkten två ventiler: luftventilen och tändventilen.

Luftventilen kontrollerar förbränningsluften och tändventilen/asklucksventilen leder luft direkt till elden under upptändningen.

8.1 Tända första gången

1. Tänd elden enligt «8.2/8.3 Daglig användning».
2. Låt elden brinna ett par timmar och vädra ut eventuell rök och lukt från produkten.
3. Upprepa några gånger.

OBS! Eldstaden ger ifrån sig lukt när den används första gången

Målade produkter: Eldstaden kan ge ifrån sig en illaluktande och irriterande gas när den används första gången. Gasen är inte giftig, men rummet bör hållas välventilerat under tiden. Låt elden brinna under stort drag tills alla spår av gasen är borta och du inte längre känner någon lukt.

Emaljerade produkter: Det kan bildas kondens på eldstadens yta de första gångerna den används. Du måste torka bort fukten för att förhindra att det bildas permanenta fläckar när ytan värms upp.

8.2 Daglig användning – vedeldning

Tända första gången

1. Öppna ventilen/erna helt.
1. Lägg två medelstora vedträn, ett på var sida, i eldstaden.
2. Knyckla ihop lite tidningspapper (eller näver från björkved) mellan dessa och lägg lite tändved korsvis ovanpå. Placera sedan ett medelstort vedträ ovanpå och tänd pappret. Öka storleken på elden gradvis.
3. För produkter utan tändventiler kan dörren lämnas på glänt tills veden har fattat eld. Stäng luckan och tändventilen (om sådan finns) när veden brinner bra. **(Använd t.ex. en handske när handtaget är varmt.)**
4. Sedan reglerar du förbränningen till önskad värmenivå genom att justera luftventilen.

Nominell värmeavgivning uppnås genom att öppna luftventilen en bit. (Se installationsmanualen under «2.0 Tekniska data».)

Lägga på ved

1. Varje omgång ved bör brinna ned till kol innan du lägger på ny ved.
2. Öppna luckan på glänt och låt undertrycket jämnas ut innan du öppnar luckan helt.
3. Lägg på veden och se till att luftventilen är helt öppen ett par minuter tills veden har fattat eld.
4. Stäng luftventilerna så fort veden brinner ordentligt.

8.3 Fara för överhettning

Eldstaden får aldrig användas så att den överhettas.

Överhettning uppstår när det finns för mycket ved och/eller luft så att för mycket värme utvecklas. Om delar av eldstaden glöder är den överhettad. I sådana fall ska du omedelbart minska öppningen på luftventilen.

Anlita en fackman om du misstänker att det är för stort eller för litet drag i skorstenen. (Se även «3.0 Installation» (Skorsten och rökrör) i installationsmanualen för mer information.)

Om skorstensbrand uppstår:

- Stäng alla luckor och ventiler.
- Håll eldstadsluckan stängd.
- Kontrollera om det är rök i vinds- och källarutrymmen.
- Ring brandkåren.
- Efter en skorstensbrand måste en fackman kontrollera eldstaden och skorstenen innan den kan börja användas igen.

8.4 Övergång mellan vinter och vår

Under årstidsskiftningar med stora temperaturvariationer eller under våra vindförhållanden kan det bli störningar i skorstensdraget så att rökgaserna inte dras ut.

Under sådana förhållanden bör du använda mindre vedträn och öppna luftventilerna ytterligare så att veden brinner bättre och snabbare. Detta ger högre rökgastemperatur och draget i skorstenen upprätthålls.

För att förhindra att för mycket aska bildas bör du ta bort den oftare än vanligt. Se »9.2 Ta bort aska».

9.0 Underhåll

9.1 Tvätta glaset

Produkten är utrustad med luftrengöring av glaset. Luft suges in via luftventilen ovanför produkten och ned längs insidan av glaset.

En viss mängd sot kommer dock alltid att fastna på glaset och mängden beror på lokala dragförhållanden och justering av luftventilen. Det mesta av sotlagret bränns normalt bort när ventilen öppnas helt och en eld brinner livligt i eldstaden.

Tips! För normal rengöring kan du fukta en bit hushållspapper med varmt vatten och doppa den i lite aska från brännkammaren. Gnid glaset med pappret och rengör sedan glaset med rent vatten. Torka ordentligt. Om glaset behöver grundligare rengöring rekommenderar vi att du använder glasrengöring (*följ instruktionerna på flaskan*).

9.2 Ta bort aska

Om eldstaden har en asklåda

1. Skaka eller skrapa ned askan i asklådan.
2. Lyft försiktigt ut asklådan och töm den i en brandsäker behållare.
3. Se till att askrummet är helt tomt innan du sätter tillbaka asklådan.

Om eldstaden inte har en asklåda

1. Använd en skyffel eller något liknande för att ta bort askan genom luckan.
2. Lämna alltid lite aska som ett skyddande lager i botten av eldstaden.

9.3 Rengöra och ta bort sot

Det kan bildas sotavlagringar på ytorna inne i eldstaden när den används. Sot isolerar bra och därför minskar värmeavgivningen från eldstaden. Det är enkelt att ta bort eventuella sotavlagringar med en sotborttagare.

Du bör regelbundet låta eldstaden bli riktigt varm för att förhindra att ett lager med vatten och tjära byggs upp. För att få bästa värmeutveckling i produkten bör du rengöra den grundligt en gång om året. Vi råder dig att göra detta i samband med sotning av skorstenen och rökkanalerna.

9.4 Sota rökkanaler till skorstenen

På vissa fristående eldstäder kan topplattan lyftas av och rökkanalerna sotas uppifrån. I annat fall måste rökkanalerna sotas genom rökkanalssotningsluckan eller genom produktens lucköppning.

I normala fall måste baffeln tas bort. (Se det separata avsnittet «4.0 Service» i produktens installationsmanual.)

9.5 Kontrollera eldstaden

Jøtul rekommenderar att du kontrollerar eldstaden noggrant efter sotning och rengöring. Kontrollera om det finns sprickor i alla synliga ytor. Kontrollera även att alla skarvar sluter tätt och att tätningarna sitter rätt. Tätningar som ser slitna ut eller är deformerade måste bytas ut.

Rengör noggrant tätningssskåror, stryk på keramiskt lim (finns hos din Jøtul-återförsäljare) och tryck dit tätningen. Fogen torkar snabbt.

9.6 Yttre underhåll

Målade produkter kan få färgskiftningar efter flera års användning. Ytan bör rengöras och borstas noggrant innan ny färg målas på.

Emaljerade produkter får endast rengöras med en ren, torr trasa. Använd inte tvål och vatten. Eventuella fläckar kan tas bort med en rengöringsvätska (t.ex. ugnsgöring).

10.0 Driftsproblem – felsökning

Dåligt drag

- Kontrollera skorstenens längd och att den följer landets lagar och förordningar. (Se även «**2.0 Tekniska data**» och «**3.0 Installation**» (**Skorsten och rökrör**) i installationsmanualen för mer information.)
- Se till att tvärsnittet för skorstenen följer minimikraven under «**2.0 Tekniska data**» i installationsmanualen.
- Kontrollera att inget hindrar evakueringen av rökgaserna, t.ex. grenar och träd.
- Anlita en fackman för mätning och justering om du misstänker att det är för stort eller för litet drag i skorstenen.

Elden slocknar efter ett tag

- Kontrollera att veden är tillräckligt torr.
- Ta reda på om det är undertryck i huset, stäng av mekaniska fläktar och öppna ett fönster nära eldstaden.
- Kontrollera att luftventilen är öppen.
- Kontrollera att rökutloppet inte är igensatt av sot.

En ovanlig mängd sot fastnar på glaset

Det kommer alltid att fastna en del sot på glaset men mängden beror på:

- Bränslets fuktighet.
- Dragförhållandet.
- Inställningen av luftventilen.

Det mesta av sotet bränns normalt bort när luftventilen öppnas helt och en eld brinner livligt i eldstaden (Se «**9.1 Rengöra glaset – ett gott råd**»)

Asennusohjeet ja tekniset tiedot

- 1.0 Viranomaisvaatimukset
- 2.0 Tekniset tiedot
- 3.0 Asennus
- 4.0 Huolto
- 5.0 Lisävarusteet

Yleiset käyttö- ja huolto-ohjeet

- 6.0 Turvaohjeet 17
- 7.0 Polttopuiden valinta 18
- 8.0 Käyttö 19
- 9.0 Tulisijan huolto..... 20
- 10.0 Käytössä ilmenevät ongelmat -
vianmääritys..... 21

6.0 Turvaohjeet

Ennen kuin tulisija otetaan käyttöön, on varmistettava, että se on asennettu lakien ja määräysten mukaisesti.

Myyjän, asentajan tai käyttäjän tulisijaan mahdollisesti tekemät muutokset voivat saada aikaan, etteivät tulisija ja sen turvatoiminnot toimi siten kuin on tarkoitettu.

Sama koskee muiden kuin Jøtul:n toimittamien lisätarvikkeiden tai -varusteiden käyttöä. Niin voi käydä myös, jos tulisijan toiminnan ja turvallisuuden kannalta välttämättömiä osia jätetään asentamatta tai irrotetaan pois.

Valmistaja sanoutuu kaikissa tällaisissa tapauksissa irti vastuusta, ja takuu lakkaa olemasta voimassa.

6.1 Paloturvallisuutta koskevat toimenpiteet

Kaikkien tulisijojen käyttöön voi liittyä vaaratekijöitä. Noudata siksi seuraavia ohjeita:

- Katso, että huonekalut ja muu palava materiaali eivät ole liian lähellä tulisijaa.
- Anna tulen aina palaa loppuun. Älä koskaan yritä sammuttaa sitä vedellä.
- Tulisijan pinta tulee kuumaksi lämmityksen aikana ja siihen koskeminen voi saada aikaan palovammoja.
- Poista tuhkat vasta, kun tulisija on jäähtynyt. Tuhkan joukossa voi olla hehkuvia kekäleitä ja siksi tuhkaa on säilytettävä palamattomassa säiliössä.
- Tuhka on sijoitettava ulkona turvalliseen paikkaan tai tyhjennettävä paikkaan, jossa se ei aiheuta palovaaraa.

6.2 Ilmansaanti

Varoitus! Varmista, että tilaan, johon tulisija asennetaan, tulee riittävästi ilmaa ulkoa.

Riittämätön ilmansaanti voi saada aikaan, että savukaasut tulevat sisätiloihin, mikä on hyvin vaarallista. Silloin huoneessa tuntuu savunhajua ja siellä oleskelevilla voi ilmetä väsymystä ja pahoinvointia.

Varmista, että ilmaventtiilit eivät ole tukossa huoneessa, johon tulisija on sijoitettu!

Huoneessa, jossa tulisija on, ei saa käyttää mekaanista ilmanvaihtoa. Se voi saada aikaan alipainetta ja myrkyllisten savukaasujen tuloa huoneeseen.

Joihinkin tulisijoihin voidaan liittää tuloilma suoraan ulkoa. Näin voidaan varmistaa, että tulisija saa riittävästi palamisessa tarvittavaa ilmaa asunnon ilmanvaihtojärjestelmästä riippumatta. (Lisätietoja kyseisen tuotteen asennusohjeesta.)

Product: Jøtul Room heater fired by solid fuel				CE
Standard Minimum distance to adjacent combustible materials: Minimum distance to adjacent combustible materials: Emission of CO in combustion products Flue gas temperature Nominal heat output Efficiency Operation range Fuel type Operational type The appliance can be used in a shared flue.				
Country	Classification	Certificate/standard	Approved by	
Norway	Klasse II			
Sweden	osc	SP	SP-Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB	
EUR	Intermittent	EN	CEI-Swedish National Testing and Research Institute	
Follow user's instructions. Use only recommended fuels. Montage- und Bedienungsanleitung beachten. Verwenden Sie nur empfohlenen Brennstoffen. Respectez les consignes d'utilisation. Utilisez uniquement les combustibles recommandés.				
Serial no: Y-xxxx, Year: 200x				
Manufacturer: Jøtul AS POB 5442 N-1502 Fredrikstad Norway				221546

Kaikkissa tuotteissamme on kilpi, josta käy ilmi sarjanumero ja valmistusvuosi. Kirjoita tämä numero asennusohjeisiin sitä varten varattuun kohtaan.

Sarjanumero on ilmoitettava aina, kun otetaan yhteyttä jälleenmyyjään tai Jøtuliin.

Serial no.

7.0 Polttopuiden valinta

Käytä aina tulisijaan tarkoitettua polttopuuta. (Erityyppisiä polttopuita käsitellään kyseisen tuotteen asennusohjeen kohdassa «2.0 Tekniset tiedot»).

Siten saadaan aikaan paras palamistulos. Muuntyyppisten polttopuiden käyttö voi vaurioittaa tulisijaa.

7.1 Jõtulin hyvälaatuisen polttopuun määritelmä

Hyvälaatuisella polttopuulla tarkoitetaan useimpia tavallisia puulajeja, kuten koivua, kuusta ja mäntyä.

Hyvälaatuisen polttopuun on oltava niin kuivaa, että sen vesipitoisuus on enintään 20%.

Tätä varten puut tulisi kaataa viimeistään kevättalvella. Puut halkaistaan ja pinotaan ilmastavasti. Puupino on suojattava niin, ettei se ole alttiina liialliselle sadevedelle. Puut on otettava sisään aikaisin syksyllä ja pinottava/varastoitava talven käyttöä varten.

Yhden puukilon energiamäärä vaihtelee vähän. Toisaalta taas erilaisten puulajien ominaispaino vaihtelee suhteellisen paljon. Tästä syystä energiamäärä (kWh) tietyssä tilavuusmäärässä jotain puulajia, esim. kuusta, on pienempi kuin samassa tilavuusmäärässä tammea, jonka ominaispaino on suurempi. Hyvälaatuisen polttopuun energiamäärä 1 kg:ssa puuta on n. 3,8 kWh. Energiämäärä 1 kg:ssa täysin kuivaa puuta (kosteutta 0%) on n. 5 kWh, kun taas puulla, jonka kosteusaste on 60%, energiamäärä on vain n.1,5 kWh/kg.

Kostean puun käytöstä voi aiheutua seuraavaa:

- Tulisijaan, luukun lasiin ja savupiippuun muodostuu nokea/tervaa.
- Tulisija luovuttaa vähemmän lämpöä.
- Savupiippupalon vaara tulisijaan, savuputkeen ja savupiippuun kertyneen noen takia.
- Puita on vaikea saada syttymään ja tuli voi sammua.

Älä koskaan polta tulisijassa seuraavia materiaaleja:

- Talousjätettä, muovipusseja jne.
- Maalattua tai lahosuojattua puuta (joka on hyvin myrkyllistä),
- lastulevyä ja pinnoitettuja puulevyjä.
- Ajopuuta (suolainen merivesi).

Näiden polttaminen voi vaurioittaa tuotetta ja saastuttaa ympäristöä.

Huom! Älä koskaan käytä tulisijan sytyttämisessä palavia nesteitä, kuten bensiiniä, parafiinia, spritiä tms. Voit saada vammoja ja tulisija voi vaurioitua.

7.2 Polttopuiden koko ja määrä

Jõtulin tuotteet on kehitetty niin, että palaminen on niissä tehokasta.

Tehokkaan palamisen kannalta on tärkeää, että polttopuut ovat sopivan kokoisia.

Polttopuiden koon ja määrän on oltava kyseisen tuotteen asennusohjeen kohdassa «2.0 Tekniset tiedot» olevien määritysten mukaiset.

7.3 Hetkellinen/jatkuva poltto

Hetkellinen poltto

Useimmat Jõtulin tuotteista on tarkoitettu hetkelliseen polttoon. (Ks. kyseisen tuotteen asennusohjeen kohta «2.0 Tekniset tiedot»).

Hetkellisellä poltolla tarkoitetaan tässä tulisijan tavallista käyttöä. Tulisijaan ts. laitetaan lisää puita heti, kun edelliset puut ovat palaneet hiillokseksi.

Jatkuva poltto

Jotkut tuotteista on tarkoitettu jatkuvaan polttoon. (Ks. kyseisen tuotteen asennusohjeen kohta «2.0 Tekniset tiedot»).

Jatkuvalla poltolla tarkoitetaan tässä, että tulisija voi palaa koko yön ilman, että se tarvitsee sytyttää uudelleen.

8.0 Käyttö

Palolevyt

Jøtuln tuotteissa on kahdenlaisia palolevyjä:

- Valurautaisia
- Vermikuliittista valmistettuja (keltaiset).

Huom.! Vermikuliittilevyt voivat vaurioitua, jos polttopuita työnnetään tulipesään kovakouraisesti.

Ilmaventtiilit

Tuotteessa on useimmiten 2 venttiiliä: ilmaventtiili ja sytytysventtiili.

Ilmaventtiilillä säädetään paloilmaa ja sytytysventtiilin kautta tuli saa ilmaa sytytysvaiheen aikana.

8.1 Sytyttäminen ensimmäisen kerran

1. Sytytä tuli kohdassa «8.2/8.3 Päivittäinen käyttö» olevien ohjeiden mukaisesti.
2. Lämmitä tulisijaa kunnolla parin tunnin ajan ja tuuleta pois tuotteesta mahdollisesti tuleva savu ja haju.
3. Toista sama pari kertaa.

Huom.! Lämmittämisen aikana syntyvä haju

Maalautut tuotteet: Ensimmäisellä lämmityskerralla tulisijasta voi tulla huoneilmaan ärsyttävää höyryä, joka haisee jonkin verran. Höyry ei ole myrkyllistä, mutta huonetila on syytä tuulettaa kunnolla. Anna tulen palaa täydellä vedolla, kunnes kaikki höyryt ovat palaneet pois siten, ettei höyryjä ja hajua enää esiinny.

Emaloidut tuotteet: Kun uutta tulisijaa käytetään ensimmäisiä kertoja, sen pintoihin voi kondensoitua vettä. Se on kuivattava pois, jotta tulisijaan ei jäisi pysyviä tahroja, kun sen pinta kuumenee.

8.2 Päivittäinen käyttö - puulla lämmittäminen

Sytyttäminen

1. Avaa venttiili(t) kokonaan.
2. Laita kaksi keskikokoista polttopuuta kummallekin puolelle tulisijan pohjalle.
3. Laita rutistettua sanomalehteä (tai koivun tuohta) polttopuiden väliin. Laita vähän pieneksi pilkottua puuta rastiin rastiin ja ylimmäksi hiukan suurempi polttopuu ja sytytä. Laita tulisijaan myöhemmin suurempia polttopuita.
4. Jos tulisijassa ei ole sytytysventtiiliä, tulisijan luukkua voidaan pitää raollaan, kunnes puut ovat syttyneet. Luukku ja sytytysventtiili (jos sellainen on) suljetaan, kun puut ovat syttyneet kunnolla ja palavat hyvin. **(Käytä käsinettä tms., koska luukun kädensija tulee kuumaksi.)**
5. Sääda sen jälkeen palaminen halutun lämmöntuoton mukaiseksi ilmaventtiilin avulla.

Nimellislämmöntuotto saavutetaan sillä, että ilmaventtiili on auki tiettyssä asennossa. (Ks. asennusohjeen kohta «2.0 Tekniset tiedot».)

Puiden lisääminen

1. Anna puiden palaa hiilokseksi ennen kuin lisää puita.
2. Avaa luukku raolleen ja anna tulisijan alipaineen tasaantua ennen kuin avaat luukun kokonaan.
3. Laita puita tulisijaan ja anna ilmaventtiilin olla täysin auki muutaman minuutin, kunnes puut ovat syttyneet kunnolla.
4. Sääda ilmaventtiiliä taas, kun puut ovat syttyneet kunnolla ja palavat hyvin.

8.3 Liiallista kuumentamista koskeva varoitus

Tulisijaa ei saa koskaan kuumentaa liian kuumaksi

Ylikuumentamisella tarkoitetaan sitä, että tulisijaan laitetaan liikaa polttopuita/hiiliä ja/tai se saa liikaa ilmaa, jolloin lämpöä kehittyä liian paljon. Varma merkki ylikuumentamisesta on, että jotkut kohdat tuotteesta alkavat hehkua. Ilmaventtiiliä on silloin laitettava välittömästi pienemmälle.

Jos epäillään, että savupiippu vetää liian hyvin/huonosti, on kysyttävä neuvoa asiantuntijalta. (Ks. lisätietoja myös asennusohjeen kohdasta «3.0 Asennus» (Savupiippu ja savuputki).)

Savupiippupalon syttyessä:

- Sulje kaikki luukut ja venttiilit.
- Pidä tulisijan luukku suljettuna.
- Tarkista, että ullakolla ja kellarissa ei ole savunmuodostusta.
- Soita palokunnalle.
- Tulisija voidaan ottaa uudelleen käyttöön palon tai palonalun jälkeen, kun asiantuntija on tarkastanut tulisijan ja savupiipun ja todennut, että se on kunnossa.

8.4 Tulisijan käyttö talven jälkeen

Vuodenaikojen vaihtumiseen voi liittyä äkillisiä lämpötilavaihteluita tai erittäin tuulisia säitä, jolloin savupiippu voi vetää huonosti niin, että savukaasut eivät pääse ulos.

Silloin tulisijaa lämmitettäessä on käytettävä vähemmän puita ja ilmaventtiileitä on pidettävä enemmän auki, jotta puut palavat voimakkaammin ja nopeammin. Savukaasujen lämpötila on silloin suurempi ja savupiippu vetää paremmin.

Tuhkaa on poistettava useammin, jotta sitä ei kertyisi liikaa. Ks. kohta «9.2 Tuhkan poistaminen».

9.0 Tulisijan huolto

9.1 Luukun lasin puhdistaminen

Jøtuln tulisijoissa ilma ohjautuu luukun lasiin. Ilmaventtiilin kautta ilma kulkee lasin sisäpintaa pitkin ylöspäin, mikä estää lasin nokeutumista.

Lasiin kertyy aina kuitenkin jonkin verran nokea, mutta sen määrä riippuu veto-olosuhteista ja ilmaventtiilin säädöstä. Suurin osa nokikerroksesta palaa normaalisti pois, kun ilmaventtiili säädetään maksimiasentoonsa ja tulisijaa poltetaan kunnolla.

Hyväneuvo! Kunalat puhdistaa luukun lasia, kostuta talouspaperia lämpimällä vedellä ja ota siihen vähän tuhkaa palokammioista. Hiero lasia tuhalla ja pyyhi lasi vielä puhtaalla vedellä. Kuivaa lasi hyvin. Jos lasia on puhdistettava perusteellisemmin, on suositeltavaa käyttää lasinpuhdistusainetta (*noudata pakkauksessa olevaa käyttöohjetta*).

9.2 Tuhkan poistaminen

Jos tulisijassa on tuhkalaatikko

1. Kaavi tuhka tuhkalaatikkoon.
2. Vedä tuhkalaatikko varovasti ulos ja tyhjennä se palamattomaan säiliöön.
3. Tarkista, että tuhkatila on täysin tyhjä, ennen kuin laitat tuhkalaatikon takaisin.

Jos tulisijassa ei ole tuhkalaatikkoa

1. Käytä tuhkalapiota ja poista tuhka luukun kautta.
2. Jätä aina vähän tuhkaa suojaavaksi kerrokseksi tulisijan pohjalle.

9.3 Puhdistaminen ja noen poistaminen

Tulisijan kuumeneviin pintoihin kertyy palamisen aikana nokea. Noki eristää tehokkaasti ja heikentää siksi tulisijan lämmönluovutuskykyä. Jos tuotteen sisäpinnoille kertyy nokikerrostumaa, se voidaan poistaa noenpoistoaineella.

Jotta tulisijaan ei kertyisi vettä ja tervakerrostumia, tulisijaa on lämmitettävä voimakkaasti säännöllisin väliajoin, jotta kerrostuma kuivuisi. Tulisija on puhdistettava sisältä kerran vuodessa, jotta sen lämmönluovutuskyky pysyisi parhaana. Puhdista tulisija mielellään savupiipun ja savupiipun liitäntäputken nuohoamisen yhteydessä.

9.4 Savupiipun liitäntäputken nuohoaminen

Joidenkin vapaasti seisovien tulisijojen päällyslevy voidaan nostaa pois ja liitäntäputki voidaan nuohota sen kautta.

Muussa tapauksessa liitäntäputki nuohotaan liitäntäputken nuohoamisluukun tai tulisijan luukun kautta. Arina on silloin useimmiten otettava pois. (Ks. tuotteen oman asennusohjeen kohta «4.0 Huolto».)

9.5 Tulisijan tarkastaminen

Jøtul suosittelee, että tarkastat tulisijan itse nuohouksen/ puhdistuksen jälkeen. Tarkasta, että näkyvillä olevissa pinnoissa ei ole halkeamia. Katso myös, että kaikki liitännät ovat tiiviitä ja että tiivisteet ovat kunnolla paikoillaan. Kuluneet tai muotonsa menettäneet tiivisteet on vaihdettava.

Puhdista tiivisteiden ura huolellisesti, laita siihen keraamista liimaa (saatavana paikalliselta Jøtul-myyjältä) ja paina tiiviste kunnolla paikalleen. Liitos on kuiva hetken kuluttua.

9.6 Ulkopintojen huolto

Maalattujen tuotteiden väri voi muuttua muutaman vuoden käytön jälkeen. Ulkopinnat on puhdistettava ja irtonaiset hiukkaset on harjattava pois ennen kuin pinta maalataan uudestaan.

Emaloidut tuotteet pyyhitään kuivalla puhdistusliinalla. Älä käytä puhdistuksessa vettä tai pesuainetta. Mahdolliset tahrat puhdistetaan puhdistusaineella (*esim. uuninpuhdistusaineella*).

10.0 Käytössä ilmenevät ongelmat - vianmääritys

Huono veto

- Varmista, että savupiipun pituus vastaa paikallisia lakeja ja määräyksiä. (Katso tarkempia tietoja myös asennusohjeen kohdista «2.0 Tekniset tiedot» ja «3.0 Asennus» (Savupiippu ja savuputki).)
- Tarkista, että savupiipun poikkipinta-ala vastaa asennusohjeen kohdassa «2.0 Tekniset tiedot» olevia määräyksiä.
- Katso, että mikään ei estä savukaasujen pääsyä ulos (esim. puiden oksat, puut).
- Jos epäilet, että savupiippu vetää liian hyvin/huonosti, kysy asiantuntijalta neuvoa savupiipun mitoituksesta ja vedon parantamisesta.

Tuli sammuu hetken kuluttua

- Varmista, että polttopuut ovat riittävän kuivia.
- Tarkista, onko talossa alipainetta, sulje mekaaniset puhaltimet ja avaa ikkuna tulisijan läheltä.
- Tarkista, että ilmaventtiili on auki.
- Varmista, että savukanava ei ole nokeentunut tukkoon.

Jos luukun lasiin kertyy epätavallisen paljon nokea

Luukun lasiin kertyy aina nokea, mutta sen määrä riippuu seuraavista asioista:

- Polttopuiden kosteuspitoisuudesta.
- Veto-olosuhteista.
- Ilmaventtiilin asennosta.

Suurin osa noesta palaa normaalisti pois, kun ilmaventtiili on täysin auki ja tuli palaa kunnolla tulisijassa. (Ks. myös kohta «9.1 Luukun lasin puhdistaminen - Hyvä neuvo!».)

ENGLISH

Installation manual with technical data

- 1.0 Relationship to the authorities
- 2.0 Technical data
- 3.0 Installation
- 4.0 Service
- 5.0 Optional Equipment

General use and maintenance manual

6.0 Safety precautions.....	22
7.0 Choice of fuel	23
8.0 Use.....	24
9.0 Maintenance.....	25
10.0 Operational problems - troubleshooting	26

6.0 Safety precautions

Before using a fireplace, ensure that the installation complies with laws and regulations.

Any modifications to the product or its installation performed by the distributor, installer or consumer may result in the product and safety features do not function as intended. The same applies to the installation of accessories or optional extras not supplied by us. This may also be the case if parts that are essential to the functioning and safety of the fireplace have been disassembled or removed.

In all these cases, the manufacturer is not responsible or liable for the product and the warranty shall become null and void.

6.1 Fire preventive measures

Any use of a fireplace may represent some danger. Therefore, respect the following instructions:

- Ensure that furniture and other flammable materials do not get too close to the fireplace.
- Let the fire die. Never put it out with water.
- The fireplace gets warm when used and may cause burns if touched.
- Only remove the ashes when the fireplace is cold. Ash may contain embers and should therefore be kept in a noncombustible container.
- Ash must be properly disposed of outdoors, or emptied where it does not entail a fire hazard.

6.2 Air supply

Warning! Please ensure that there is adequate air supply from the outdoors to the room in which the fireplace is to be installed.

An inadequate air supply could cause smoke gas to escape into the room. This is very dangerous! Symptoms of this include smoky smell, drowsiness, nausea and feeling ill.

Ensure that air vents in the room where the fireplace is located are not blocked.

Avoid using mechanical fan vents in a room with a fireplace. This may cause negative pressure and draw poisonous gasses into the room.

Certain products are designed to be able to feed outdoor air directly to the fireplace. This ensures that the fireplace receives combustion air when the fireplace's door is closed, independently of the property's ventilation system. (See installation manual for each product).

On all our products there is a label indicating the serial number and year. Write this number in the place indicated in the installation instructions.

Always quote this serial number when contacting your retailer or Jøtul.

Product: Jøtul Room heater fired by solid fuel				
Standard				
Minimum distance to adjacent combustible materials:				
Minimum distance to adjacent non-combustible materials:				
Emission of CO in combustion products				
Flue gas temperature				
Nominal heat output				
Efficiency				
Operation range				
Fuel type				
Operational type				
The appliance can be used in a shared flue.				
Country	Classification	Certification/standard	Approved by	
Norway	Klasse II			
Sweden	osc	SP	SP Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB	
EUR	Intermittent	EN	CEC Swedish National Testing and Research Institute	
Follow user's instructions. Use only recommended fuels. Montage- und Bedienungsanleitung beachten. Verwenden Sie nur empfohlenen Brennstoffen. Respectez les consignes d'utilisation. Utilisez uniquement les combustibles recommandés.				
Serial no: Y-xxxx, Year: 200x				
Manufacturer: Jøtul AS POB 5442 N-1502 Fredrikstad Norway				221546

Serial no.

7.0 Choice of fuel

Always use the specified fuel. (Fuel type is described in «2.0 Technical data» in the installation manual for each product). This will give you optimal results. Use of other fuels may damage to the product.

7.1 Jøtul's definition of quality firewood

By good quality firewood we mean logs of, for example, birch, beech and oak.

Good quality wood should be dried so that the water content is approx. 20%.

To achieve this the wood should be chopped at the latest in late winter or early spring. It should be cut and stacked so that air circulates around it. The stacks must be protected so as to avoid absorbing excessive rainwater. The logs should be taken indoors in autumn for use during the winter season.

The amount of energy obtainable from 1 kg of wood varies very little. On the other hand the specific weight of the different kinds of wood varies considerably. As an example, a certain volume of fir will provide less kWh than the same volume of oak, which has a higher specific weight.

The amount of energy produced by 1 kg quality wood is about 3,8 kWh. 1 kg of completely dry wood (0% moisture) produces approximately 5 kWh, while wood with a moisture level of 60% produces only around 1,5 kWh/kg.

Consequences of using damp wood may include:

- Appearance of soot/tar on the glass, in the fireplace and in the chimney.
- Fireplace will give less heat.
- Risk of chimney fire as a consequence of accumulation of soot in the fireplace, flue pipe and chimney.
- The wood is difficult to light and the fire can die.

Be especially careful never to lay a fire using any of the following materials:

- Household waste, plastic bags, etc.
- Painted or impregnated wood (highly toxic).
- Chipboard or laminated boards.
- Driftwood (seawater).

This may harm the product and pollute the atmosphere.

N.B. Never use combustible liquids such as petrol, kerosene, alcohol or similar to start the fire. This may cause harm to both yourself and the product.

7.2 Jøtul's definition of quality coal

By good quality coal we mean mineral coal according to the specifications in EN 13240, table B.2. (Briquetted fuel for closed appliances.) For example use: Phurnacite.

7.3 Fuel size and amount

Jøtul's products are developed to have excellent combustion.

An important factor for good combustion is that the fuel is the correct size. The size and amount of fuel should be as described in «2.0 Technical data» in the installation manual for each product.

7.4 Intermittent/continuous combustion

Intermittent combustion

Most of Jøtul's products are designed for intermittent combustion. (See installation manual «2.0 Technical data» for each product). Intermittent combustion in this context means normal use of the fireplace, i.e. fuel is added as soon as the fuel has burnt down to a suitable amount of embers.

Continuous combustion

Some products are suitable for continuous combustion. (See installation manual «2.0 Technical data» for each product).

Continuous combustion in this context means that a fireplace can burn overnight without having to relight the fire.

8.0 Use

Burn plates

Jøtul products have two kinds of burn plates:

- Cast iron
- Vermiculite (yellow)

NB! Take care not to be too heavy-handed when putting fuel into the fireplace as the vermiculite plates can become damaged.

Air vents

In general a product has two vents: the air vent and the ignition vent.

The air vent controls combustion air and the ignition vent feeds air directly to the fire during the ignition phase.

8.1 Initial lighting

1. Light the fire as described under «**8.2/8.3 Daily use**».
2. Maintain the fire for a couple of hours and ventilate any smoke and smell from the product.
3. Repeat this a couple of times.

Note! Odours when using the fireplace for the first time

Painted products: The fireplace may emit an irritating gas when used for the first time, and it may smell a little. The gas is not toxic, but the room should be thoroughly ventilated. Let the fire burn with a high draught until all traces of the gas have disappeared and no smoke or smells can be detected.

Enamelled products: Condensation may form on the surface of the fireplace the first few times it is used. This must be wiped off to prevent permanent stains forming when the surface heats up.

8.2 Daily use – burning wood

Initial lighting

1. Open the vent(s) completely.
2. Place two medium sized logs in the fireplace, one on each side of the base.
3. Crumple some newspaper (or birch bark) between these and add some kindling wood in a criss-cross pattern, and place a medium sized log on top and light the newspaper. Gradually increase the size of the fire.
4. For products without ignition vents the door can be left slightly open until the wood catches fire. Close the door and ignition vent (if available) when the firewood has ignited and the fire is burning well. **(Use a glove, for example, when the handle is warm.)**
5. Then regulate the rate of combustion to the desired level of heating by adjusting the air vent.

Nominal heat output is obtained by opening the air vent a certain amount. (See installation manual «**2.0 Technical data**».)

Adding firewood

1. Each load should burn down to embers before new firewood is added.
2. Open the door slightly and allow the negative pressure to level out prior to opening the door completely.

3. Add the wood and make sure that the air vent is fully open for a few minutes until the wood has caught fire.
4. Close the air vent once the wood has properly ignited and is burning well.

8.3 Daily use – burning coal in briquettes

If the product is approved for burning coal in briquette form (see «**2.0 Technical data**» in the installation manual), the product must have air through the fire grate.

Initial lighting

1. Open the vents completely.
2. Place two medium sized logs in the fireplace, one on each side of the base.
3. Crumple some newspaper (or birch bark) between these and add some kindling wood in a criss-cross pattern on top.
4. Add coal on the top, and light the newspaper.
5. Leave the door slightly open until the kindling wood catch fire.
6. Close the door once the fire is stable and slowly reduce the air vent opening to reduce the burn rate. **(Use a glove, for example, when the handle is warm.)**
7. When the logs have burned down to embers, the coal is to be added.
8. Then regulate the rate of combustion to the desired level of heating by adjusting the ash door air vent.

Adding coal

When more fuel is needed, remember to rake the existing embers to ensure ash is deposited into the ash pan.

1. Add more coal, but do not fill above the edge of the ash retainer.
2. Open the ash door vent to allow the fire to achieve the required temperature.
3. Once this is achieved, regulate the air vents as before.

Thermometer

When burning coal we recommend the use of a oven thermometer. The thermometer is available from all well equipped dealers and shall be placed on the top of the fireplace.

Persistent overheating of the fireplace (temperatures of **280°C** or more) will hasten the need for replacement parts that are excluded from the warranty.

8.4 Danger of overheating

The fireplace must never be used in a manner that causes overheating

Overheating occurs when there is too much fuel and/or air so that too much heat is developed. A sure sign of overheating is when parts of the fireplace glow red. In which case, immediately reduce the air vent opening.

*Upon suspicion of excessive/poor draught in the chimney, seek professional help. (See also «**3.0 Installation**» (Chimney and flue pipe) in the installation manual for information.)*

In case of chimney fire:

- Close all hatches and vents.
- Keep the firebox door closed.
- Check the loft and cellar for smoke.
- Call the fire service.
- Before use after a fire an expert must check the fireplace and the chimney in order to ensure that it is fully functional.

8.5 From winter to spring

During a transitional period with sudden fluctuations in temperature, or under difficult wind conditions, disturbances in the chimney draught may occur so that the smoke gasses are not drawn out.

One should then use smaller logs and have a larger opening in the air vents so that the wood burns better and faster. This gives a higher flue gas temperature and the draft in the chimney is maintained.

To prevent too much ash from accumulating remove it more often than usual. See «**9.2 Ash removal**».

9.0 Maintenance**9.1 Cleaning the glass**

The product is equipped with an air wash for the glass. Air is sucked in through the air vent on the top of the product and down along the inside of the glass.

However, some soot will always stick to the glass, but the quantity will depend on the local draught conditions and adjustment of the air vent. Most of the soot layer will normally be burned off when the air vent is opened all the way and a fire is burning briskly in the fireplace.

Good advice! For normal cleaning, moisten a paper towel with warm water and add some ash from the burn chamber. Rub it over the glass and then clean the glass with clean water. Dry well. If it is necessary to clean the glass more thoroughly we recommend using a glass cleaner (*follow the instructions on the bottle*).

9.2 Ash removal**If the fireplace has an ash pan**

1. Shake or scrape the ash down into the ash pan.
2. Carefully lift the ash pan out and empty it into a non-combustible container.
3. Make sure the ash house is completely empty before replacing the ash pan.

If the fireplace does not have an ash pan

1. Use a scoop or similar to remove the ash through the door.
2. Always leave some ash as a protective layer on the bottom of the fireplace.

9.3 Cleaning and soot removal

Soot deposits may build up on the internal surfaces of the fireplace during use. Soot is a good insulator and will therefore reduce the fireplace's heat output. If soot deposits accumulate when using the product, they can be easily removed by using a soot remover.

In order to prevent a water and tar layer from forming in the fireplace you should regularly allow the fire to burn hot in order to remove the layer. An annual internal cleaning is necessary to get the best heating effect from the product. It is a good idea to do this in connection with the sweeping of the chimney and flue pipes.

9.4 Sweeping of flue pipes to the chimney

On certain free-standing fireplaces the top plate can be lifted off and the pipe swept through the top. Otherwise, flue pipes must be swept through the flue pipe sweeping hatch or through the product's door opening. Normally, the baffle must be removed. (See separate section «**4.0 Service**» in the product's installation manual.)

9.5 Inspection of the fireplace

Jøtul recommends that you personally inspect your fireplace carefully after sweeping/cleaning. Check all visible surfaces for cracks. Also check that all joints are sealed and that the gaskets are in the correct position. Any gaskets showing signs of wear or deformation must be replaced.

Thoroughly clean the gasket grooves, apply ceramic glue (available from your local Jøtul dealer), and press the gasket well into place. The joint will dry quickly.

9.6 Exterior maintenance

Painted products may change colour after several years usage. The surface should be cleaned and brushed free of any loose particles before new paint is applied.

Enamelled products must only be cleaned with a clean, dry cloth. Do not use water and soap. Any stains can be removed with a cleaning fluid (*oven cleaner etc.*).

10.0 Operational problems - troubleshooting

Poor draught

- Check the length of the chimney and that it complies with national laws and regulations. (See also «**2.0 Technical data**» and «**3.0 Installation**» (**Chimney and flue pipe**) in the installation manual for information.)
- Make sure that the minimum cross section on the chimney is according to «**2.0 Technical data**» in the installation manual.
- Make sure that there is not anything preventing the smoke gasses from escaping: branches, trees, etc.
- Upon suspicion of excessive/poor draught in the chimney, seek professional help for measurement and adjustment.

The fire extinguishes after a while

- Make sure that the firewood is sufficiently dry.
- Find out whether there is negative pressure in the house, close mechanical fans and open a window close to the fireplace.
- Check that the air vent is open.
- Check that the flue outlet is not clogged by soot.

Unusual amount of soot accumulates on the glass

Some soot will always stick to the glass, but the quantity depends on:

- Moisture in the fuel.
- The local draught conditions.
- Air vent opening.

Most of the soot will normally burn off when the air vent is opened all the way and a fire is burning briskly in the fireplace. (See «**9.1 Cleaning the glass - good advice**».)

Manuel d'installation et données techniques

- 1.0 Relations avec les autorités
- 2.0 Données techniques
- 3.0 Installation
- 4.0 Maintenance
- 5.0 Équipements disponibles en option

Manuel général d'utilisation et d'entretien

- 6.0 Consignes de sécurité – Généralités 27
- 7.0 Choix du combustible 28
- 8.0 Utilisation 29
- 9.0 Entretien 30
- 10.0 Dysfonctionnements – Causes et dépannage 31

6.0 Consignes de sécurité – Généralités

Avant d'utiliser un foyer, vérifiez que l'installation est conforme aux législations et réglementations en vigueur.

Toute modification du poêle ou de son installation par le distributeur, l'installateur ou l'utilisateur final, peut être la cause d'un fonctionnement incorrect de l'appareil et de ses éléments de sécurité. Ceci s'applique également à l'installation d'accessoires ou d'équipements en option non fournis pas nous-même. Ce risque peut par ailleurs survenir dans le cas où des pièces ou éléments essentiels pour le bon fonctionnement et la sécurité du poêle, ont été désassemblés ou retirés.

Dans tous ces cas, le fabricant ne pourra être tenu responsable pour le produit et la garantie sera rendue nulle et sans effet.

6.1 Mesures de prévention anti-incendie

Toute utilisation d'un foyer comporte un risque, c'est pourquoi il est indispensable de toujours respecter les consignes de sécurité suivantes:

- Vérifier que les meubles et autres objets inflammables sont à distance suffisante du foyer.
- Laisser le feu s'éteindre. Ne jamais utiliser d'eau pour l'éteindre.
- Ne pas toucher le foyer en cours d'utilisation, au risque de se brûler.
- Attendre que le foyer soit froid pour retirer les cendres. Celles-ci peuvent encore contenir des braises. Il faut donc les vider dans un réceptacle incombustible.
- Epandre les cendres à l'extérieur ou les vider dans un endroit ne présentant aucun risque d'incendie.

6.2 Aération

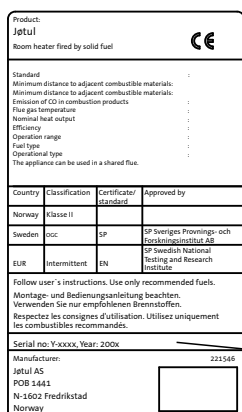
Danger! S'assurer que l'aération de la pièce dans laquelle le foyer doit être installé est adaptée.

Danger : Une mauvaise aération de la pièce peut y entraîner l'émission de fumée et provoquer un état de somnolence, des nausées ou des malaises chez les personnes présentes.

S'assurer régulièrement que les entrées d'air de la pièce où le foyer est installé ne sont pas obstruées.

Ne pas utiliser de VMC dans une pièce où est installé un foyer car celle-ci provoquerait une aspiration, entraînant une émission de gaz nocif dans la pièce.

Certains produits sont prévus avec une entrée d'air extérieur située directement dans le foyer. Cela garantit l'arrivée d'air lorsque la porte du foyer est fermée, quel que soit le système de ventilation de la pièce. (Consulter à ce sujet le manuel d'installation de chaque produit).

Tous nos produits sont livrés avec une étiquette reprenant le numéro de série et l'année. Reportez ce numéro à l'endroit indiqué dans les instructions d'installation.

N'oubliez pas de le mentionner à chaque fois que vous contactez votre revendeur ou Jøtul.

Serial no.

7.0 Choix du combustible

Toujours utiliser le combustible recommandé. (Voir description à la section «2.0 Données techniques» du manuel d'installation de chaque produit).

Vous obtiendrez ainsi un résultat optimal. L'utilisation d'autres combustibles est susceptible d'endommager le produit.

7.1 Le bois de chauffage de qualité selon Jøtul

Des bûches de bouleau, de hêtre ou de chêne sont pour nous des bois de chauffage de qualité.

Un bois de qualité doit être sec, c'est-à-dire qu'il doit présenter un taux d'humidité d'environ 20%.

Pour cela, le bois doit être débité au plus tard à la fin de l'hiver ou au début du printemps. Il doit être coupé, fendu et empilé de manière à permettre une bonne circulation de l'air. Couvrir les piles de bois pour éviter que ce dernier n'absorbe trop d'eau de pluie. Les bûches doivent être mises sous abri à l'automne pour une utilisation en hiver.

La quantité d'énergie obtenue à partir d'un kilogramme de bois diffère très peu selon les essences. En revanche, la densité varie considérablement. Par exemple, un volume donné de bouleau produira moins d'énergie (kWh) qu'un volume équivalent de chêne, plus dense.

La quantité d'énergie produite pour 1 kg de bois de qualité avoisine 3,8 kWh. 1 kg de bois de chauffage parfaitement sec (taux d'humidité nul) produit environ 5 kWh, alors que s'il présente un taux d'humidité de 60%, il produira seulement 1,5 kWh.

L'utilisation de bois de chauffage humide peut créer des désordres graves:

- Dépôt de suie ou de goudron sur la vitre, dans le foyer et dans la cheminée.
- Production moindre de chaleur.
- Risque de feu de cheminée suite à l'accumulation de suie dans le foyer, le conduit et la cheminée.
- Difficulté à faire prendre le bois et risque d'étouffement rapide du feu.

Attention : le foyer Jøtul n'est pas un incinérateur ! Ne jamais alimenter le feu avec l'un des matériaux suivants:

- Déchets ménagers, sacs plastiques, etc.
- Bois peint ou imprégné (hautement toxique).
- Aggloméré ou contreplaqué.
- Bois échappé (bois de grève)

Ces matériaux pourraient endommager le produit et entraîner une pollution atmosphérique.

Remarque! ne jamais utiliser de liquide inflammable de type essence, alcool ou autre pour allumer le foyer, au risque d'endommager le produit ou de se blesser.

7.2 Le charbon de qualité selon Jøtul

Par charbon de qualité, nous entendons de la houille répondant à la norme EN 13240 tableau B.2 (Combustible en briquettes pour environnements fermés). Par exemple, la fornacite.

7.3 Quantité et taille du combustible

Les produits Jøtul sont développés de manière à garantir une excellente combustion.

La taille du combustible constitue l'un des principaux facteurs de cette combustion. La taille et la qualité de combustible requises sont décrites à la section «2.0 Données techniques» du manuel d'installation de chaque produit.

7.4 Combustion intermittente/continue

Combustion intermittente

La plupart des produits Jøtul sont prévus pour une combustion intermittente. (Consulter à ce sujet la section «2.0 Données techniques» du manuel d'installation de chaque produit).

La combustion intermittente correspond à l'utilisation normale d'un foyer, réalimenté dès que le combustible a brûlé et formé suffisamment de braises.

Combustion permanente

Certains produits sont adaptés à la combustion permanente. (Consulter à ce sujet la section «2.0 Données techniques» du manuel d'installation de chaque produit).

La combustion permanente dans ce contexte signifie qu'il est possible de laisser le foyer fonctionner toute la nuit sans avoir à rallumer le feu.

8.0 Utilisation

Plaques de doublage

Les produits Jøtul comportent deux types de plaques de doublage (ou plaques de protection):

- Fonte
- Vermiculite (jaune)

N.B: Faites attention lors du chargement de combustible dans votre poêle, de manière à ne pas endommager les plaques en vermiculite.

Entrées d'air

En général, un produit dispose d'une entrée d'air supérieure et d'une entrée inférieure.

L'entrée d'air supérieure alimente la combustion tandis que l'entrée inférieure amène l'air directement vers le feu pendant l'allumage.

8.1 Premier allumage

1. Allumer un feu, comme indiqué dans la section «**8.2/8.3 Utilisation au quotidien**».
2. Entretenir un feu vif pendant quelques heures et ventiler toute fumée ou mauvaise odeur émanant du produit.
3. Répéter cette opération deux ou trois fois.

Remarque: risque de mauvaises odeurs lors de la première utilisation du foyer

Produits peints: lors de la première utilisation, le foyer peut émettre un gaz irritant et dégager des odeurs désagréables. Ce gaz n'est pas toxique, mais il est recommandé de bien aérer la pièce. Maintenir un tirage élevé dans le foyer jusqu'à qu'aucun gaz, fumée ou odeur ne puisse être détecté.

Produits émaillés: au cours des premières utilisations, une certaine condensation peut se former à la surface du foyer. Pour éviter des tâches permanentes, essuyer rapidement cette condensation avec un chiffon sec.

8.2 Utilisation au quotidien (bois)

Allumage

1. Ouvrir les entrées d'air au maximum.
2. Placer deux bûches de taille moyenne dans le foyer, une de chaque côté de la plaque de source.
3. Froisser quelques feuilles de papier journal (jamais de papier glacé) et les disposer entre les deux bûches. Remplacer éventuellement le papier par des morceaux d'écorce de bouleau. Entrecroiser du bois d'allumage par-dessus le papier, puis poser une bûche de taille moyenne et mettre le feu. Ajouter progressivement des bûches.
4. Pour les produits dépourvus d'entrée d'air inférieure, laisser la porte entrouverte jusqu'à ce que les bûches s'enflamment. Fermer l'entrée d'air inférieure (si votre foyer en est pourvu) une fois que le feu a pris. **(Utiliser des gants car la poignée risque d'être chaude.)**
5. Régler ensuite la vitesse de combustion à la capacité de chauffage souhaitée en ajustant l'entrée d'air supérieure.

La puissance thermique nominale est atteinte à un certain niveau d'ouverture de cette entrée d'air. (Consulter la section «**2.0 Données techniques**» du manuel d'installation à ce sujet.)

Rechargement en bois de chauffage

1. Il est recommandé d'attendre qu'il ne reste que des braises avant d'ajouter du bois.
2. Avant d'ouvrir la porte, ouvrir complètement l'entrée d'air supérieure afin de permettre l'équilibrage des pressions.
3. Ajouter le bois de chauffage et s'assurer que l'entrée d'air supérieure est ouverte à son maximum pendant quelques minutes, ou laisser la porte entrouverte jusqu'à ce que le bois s'embrase.
4. Fermer l'entrée d'air une fois que le bois a pris.

8.3 Utilisation au quotidien avec du charbon

Si le produit est homologué pour l'utilisation de briquettes de charbon (cf. «**2.0 Données techniques**» du manuel d'installation), l'air doit circuler à travers le crible.

Allumage

1. Ouvrir les entrées d'air en grand.
2. Placer deux bûches de taille moyenne dans le foyer, une de chaque côté de la plaque de source.
3. Froisser quelques feuilles de papier journal (jamais de papier glacé) et les disposer entre les deux bûches. Remplacer éventuellement le papier par des morceaux d'écorce de bouleau. Entrecroiser du bois d'allumage par-dessus et compléter avec du charbon avant de mettre le feu au papier.
5. Laisser la porte entrouverte jusqu'à ce que le bois d'allumage prenne feu.
6. Fermer la porte une fois que le feu brûle bien et réduire progressivement l'arrivée d'air pour freiner la combustion. *(Utiliser des gants car la poignée risque d'être chaude.)*
7. Régler ensuite la vitesse de combustion à la capacité de chauffage souhaitée en ajustant l'entrée d'air inférieure.

Ajout de charbon

Au moment d'ajouter du combustible, racler les braises restantes et vérifier qu'elles tombent bien dans le cendrier.

1. Ajouter du charbon sans dépasser la limite du pare-cendres.
2. Ouvrir l'entrée d'air de la porte à cendres pour obtenir la température souhaitée.
3. Une fois cette température atteinte, régler les entrées d'air comme indiqué plus haut.

Thermomètre

Lorsque vous brûlez du charbon, nous vous recommandons d'utiliser un thermomètre de foyer. Ce type d'accessoires, vendu dans les magasins spécialisés, doit être placé au-dessus du foyer.

La surchauffe prolongée du foyer (températures de **280°C** ou plus) entraîne l'usure précoce de pièces dont le remplacement n'est pas couvert par la garantie.

FRANCAIS

8.4 Risque de surchauffe

Éviter toute utilisation du foyer pouvant entraîner une surchauffe

La surchauffe survient lorsque le foyer est suralimenté ou lorsqu'une entrée d'air voire les deux sont laissées en position d'ouverture maximale. L'incandescence de certaines parties du foyer est un signe de surchauffe incontestable. Le cas échéant, réduire immédiatement l'ouverture des entrées d'air.

Faire appel à un professionnel pour remédier à tout tirage semblant faible ou excessif. (Voir aussi «3.0 Installation» (Cheminées et conduits) dans le manuel d'installation à ce sujet.)

En cas de feu de cheminée:

- Fermer l'ensemble des trappes et des entrées d'air.
- Maintenir la porte de la chambre de combustion fermée.
- Vérifier toute présence de fumée dans le grenier et dans la cave.
- Contacter le service de sécurité incendie.
- Suite à un feu de cheminée, le foyer et la cheminée doivent être contrôlés par un spécialiste avant toute nouvelle utilisation afin de s'assurer que l'installation est opérationnelle.

8.5 Changement de saison (hiver-printemps)

Lors des changements de saison avec variation brutale de température ou en cas de vents forts, des problèmes de tirage peuvent survenir au niveau de la cheminée et empêcher l'évacuation de la fumée.

Il est alors recommandé d'utiliser des bûches plus petites et d'ouvrir davantage les entrées d'air pour réduire les émissions de fumée et accélérer la combustion. Cela fait augmenter la température des fumées et permet de maintenir le tirage dans la cheminée.

Retirer plus fréquemment les cendres pour éviter toute accumulation. Voir «9.2 Retrait des cendres».

9.0 Entretien

9.1 Nettoyage de la vitre

Le produit est équipé d'un système d'entrée d'air par le haut. L'air est aspiré au-dessus du foyer et circule le long de la vitre.

L'accumulation de suie sur la vitre est toutefois inévitable, la quantité de dépôts dépendant du taux d'humidité du combustible, des conditions de tirage et du réglage de l'entrée d'air supérieure. Une grande partie de cette suie est normalement consommée lorsque l'entrée d'air est ouverte à son maximum et en présence d'un feu vif dans le foyer.

Un bon conseil! Pour les opérations courantes de nettoyage, humidifier un essuie-tout ou du papier journal à l'eau chaude et l'imprégner de quelques cendres prélevées dans la chambre de combustion. Frotter la vitre avec ce papier puis rincer à l'eau claire et essuyer. Pour un nettoyage optimal, il est recommandé d'utiliser un nettoyeur à vitres. Ne jamais projeter le produit directement sur la vitre : il risque de détériorer les fixations de la vitre et le joint, ce qui peut entraîner la cassure de la vitre.

9.2 Retrait des cendres

Foyer avec cendrier

1. Secouer ou racler les cendres pour qu'elles tombent dans le cendrier.
2. Retirer délicatement le cendrier et le vider dans un réceptacle incombustible.
3. Vérifier que le logement du cendrier est bien vide avant de l'y replacer.
4. Toujours laisser une couche de cendres au fond du foyer pour le protéger.

Foyer sans cendrier

1. Utiliser une pelle ou tout autre équivalent pour retirer les cendres.
2. Toujours laisser une couche de cendres au fond du foyer pour le protéger.

9.3 Nettoyage et élimination des dépôts de suie

Pendant l'utilisation, de la suie peut se déposer sur les surfaces internes du foyer. La suie est un bon isolant. Elle réduit donc la puissance thermique du foyer. Utiliser une brosse métallique pour retirer tout dépôt de suie dans le produit.

Laisser brûler vivement afin d'éviter tout dépôt de goudron et d'eau dans le foyer.

Un nettoyage annuel de l'intérieur du foyer est requis pour optimiser le rendement du produit. Cette opération peut être réalisée lors du ramonage des conduits et de la cheminée.

9.4 Ramonage des conduits d'évacuation vers la cheminée

Sur certains foyers autonomes, il est possible de soulever le couvercle et de ramoner le conduit par le haut.

Sinon, le ramonage des conduits doit s'effectuer à partir de la trappe de ramonage ou depuis l'intérieur du produit, auquel cas le déflecteur doit être retiré. (Voir la section «4.0 Entretien» dans le manuel d'installation du produit.)

9.5 Contrôle du foyer

Jøtul recommande que l'utilisateur contrôle personnellement et soigneusement le foyer suite à une opération de ramonage/nettoyage. Vérifier l'absence de fissures sur toutes les surfaces visibles. Vérifier également l'état et la bonne installation de tous les joints. Tout joint montrant des signes d'usure, de déformation ou de dureté doit être remplacé.

Nettoyer soigneusement les gorges de joint, appliquer de la colle céramique (disponible auprès des distributeurs Jøtul), puis insérer correctement le joint sans tirer dessus. Le séchage est rapide.

9.6 Entretien de la surface externe

La couleur des produits peints peut se ternir après plusieurs années d'utilisation. Avant d'appliquer une nouvelle couche de peinture, brosser et laver la surface peinte pour en éliminer toutes les particules.

Nettoyer les produits émaillés à l'aide d'un chiffon sec uniquement. Ne pas utiliser de savon ni d'eau. Éliminer les tâches à l'aide d'un nettoyant liquide (*nettoyant à four, etc.*).

10.0 Dysfonctionnements – Causes et dépannage

Tirage faible

- Vérifier que la longueur de la cheminée est conforme aux législations et aux réglementations nationales en vigueur. (Voir aussi «**2.0 Données techniques**» et «**3.0 Installation (Cheminées et conduits)**» dans le manuel d'installation à ce sujet.)
- Vérifier que la section minimale de la cheminée est conforme aux spécifications de la section «**2.0 Données techniques**» du manuel d'installation.
- Vérifier que rien n'empêche l'évacuation des fumées: branches, arbres, etc. .
- Pour remédier à tout tirage semblant faible ou excessif, demander à un professionnel de vérifier et éventuellement de redimensionner la cheminée.

Le feu s'éteuffe rapidement

- Vérifier que le bois de chauffage est suffisamment sec.
- Vérifier l'absence d'aspiration dans la pièce. Arrêter toute ventilation mécanique et ouvrir une fenêtre à proximité du foyer.
- Vérifier que l'entrée d'air est ouverte.
- Vérifier que le conduit n'est pas obstrué.

Important dépôt de suie sur la vitre

L'accumulation de suie sur la vitre est inévitable, mais la quantité de dépôt varie en fonction:

- Du taux d'humidité du combustible.
- Des conditions locales de tirage.
- Du réglage de l'entrée d'air.

Une grande partie de cette suie est normalement consommée lorsque l'entrée d'air est ouverte à son maximum et en présence d'un feu vif dans le foyer. (Voir la rubrique *Un bon conseil à la section «9.1 Nettoyage de la vitre»*.)

- 1.0 Relación con las autoridades
- 2.0 Información técnica
- 3.0 Instalación
- 4.0 Conservación
- 5.0 Equipo opcional

Manual de uso general y mantenimiento

- 6.0 Medidas de seguridad..... 32
- 7.0 Elección del combustible 33
- 8.0 Uso 34
- 9.0 Mantenimiento 35
- 10.0 Problemas de funcionamiento: solución de problemas.....36

6.0 Medidas de seguridad

Antes de utilizar la estufa, compruebe que la instalación cumple la normativa.

Cualquier modificación de la estufa o su instalación por parte del distribuidor, instalador o usuario puede motivar que la estufa y sus prestaciones de seguridad no funcionen del modo previsto. Esto también se aplica a la instalación de accesorios o extras opcionales suministrados por terceros. Lo mismo puede suceder si se desmontan o retiran componentes esenciales para el funcionamiento y la seguridad de la estufa.

En cualquier caso, el fabricante no se hará responsable del producto y la garantía quedará anulada y sin validez.

6.1 Medidas de prevención de incendios

El uso de las estufas puede conllevar cierto peligro. Por lo tanto, debe respetar las instrucciones siguientes:

- Asegúrese de que el mobiliario y otros materiales inflamables no estén demasiado próximos a la estufa.
- Deje que el fuego se consuma. Nunca lo apague con agua.
- Cuando está en funcionamiento, la estufa se calienta y, al contacto con la piel, puede producir quemaduras.
- Retire sólo la ceniza cuando la estufa esté fría. La ceniza puede contener brasas, por lo que debe conservarse en un contenedor no inflamable.
- La ceniza debe eliminarse adecuadamente al aire libre o vaciarse en un lugar que no represente un peligro de incendio.

6.2 Suministro de aire

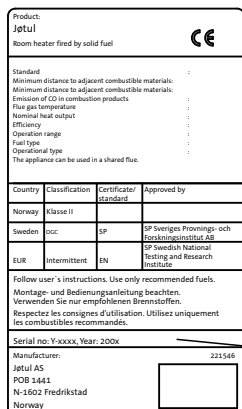
Advertencia: Asegúrese de que la habitación en la que se va a instalar la estufa dispone del sistema de ventilación apropiado.

Un suministro de aire inadecuado puede hacer que el gas de combustión se esparza por la habitación. lo cual entraña un grave peligro. Si sucediese, se producirían síntomas como olor a humo, somnolencia, ganas de vomitar y náuseas.

Compruebe que no están obstruidos los respiraderos de la habitación en la que está instalada la estufa.

Evite el uso de sistemas de ventilación mecánicos en la habitación donde esté la estufa ya que podrían crear una presión negativa y aspirar gases venenosos hacia la habitación.

Existen determinados productos diseñados para insuflar aire externo de forma directa a la estufa. Así se garantiza que la estufa recibe aire de combustión cuando la puerta de ésta está cerrada, independientemente del sistema de ventilación de la propiedad. (Consulte el manual de instalación de cada producto).

Todos nuestros productos disponen de una etiqueta que indica su número de serie y año. Escriba este número en el lugar indicado para ello en las instrucciones de instalación.

Indique siempre este número cuando se ponga en contacto con su distribuidor o con Jøtul.

Serial no.

7.0 Elección del combustible

Utilice siempre el combustible especificado. (El tipo de combustible se describe en la sección «2.0 Información técnica» del manual de instalación de cada producto).

De esta forma, obtendrá un resultado óptimo. El uso de otros combustibles puede provocar daños en el producto.

7.1 Definición de leña de buena calidad de Jøtul

Al hablar de leña de buena calidad nos referimos a troncos de, por ejemplo, abedul, haya y roble.

La madera de buena calidad debe secarse de manera que el contenido de agua sea de aproximadamente el 20%.

Para ello, se debe cortar la madera a finales del invierno o comienzos de la primavera, a más tardar. Se debe cortar y apilar de forma que el aire circule a su alrededor. Se debe proteger la leña apilada para evitar que absorba demasiada agua de lluvia. En otoño, deben guardarse los troncos en un lugar cerrado para utilizarlos durante el invierno.

La cantidad de energía que se obtiene de 1 kg de madera varía muy poco, pero el peso específico de los diferentes tipos de madera sí varía considerablemente. Por ejemplo, un determinado volumen de abeto proporcionará menos kWh que el mismo volumen de roble, que tiene un peso específico más alto.

La cantidad de energía producida por 1 Kg de madera de buena calidad es aproximadamente 3,8 kWh. 1 kg de madera completamente seca (0% de humedad) produce alrededor de 5 kWh, mientras que la madera con un nivel de humedad del 60% produce solamente alrededor de 1,5 kWh/kg.

Éstas son algunas de las consecuencias del uso de madera húmeda:

- Se acumula hollín/alquitrán en el cristal, en la estufa y en la chimenea.
- La estufa proporcionará menos calor.
- Hay riesgo de incendio en la chimenea como consecuencia de la acumulación de hollín en la estufa, el tubo de humos y la chimenea.
- Existen dificultades para prender la madera y el fuego puede extinguirse.

Utilice los materiales indicados para encender el fuego. No utilice nunca los siguientes materiales:

- Productos de desecho domésticos, bolsas de plástico, etc.
- Madera pintada o impregnada (muy tóxica).
- Madera aglomerada o contrachapada.
- Madera de deriva (agua de mar).

Puede dañar el producto y contaminar la atmósfera.

Nota! nunca utilice líquidos combustibles como gasolina, queroseno, alcohol o similares para encender el fuego. Podrían dañar el producto y provocar lesiones al usuario.

7.2 Definición de carbón de buena calidad de Jøtul

Con carbón de buena calidad nos referimos al carbón mineral en conformidad a las especificaciones de EN 13240, tabla B.2. (combustible en briquetas para equipos cerrados.) Utilice, por ejemplo: Furnacita.

7.3 Cantidad y tamaño de los combustibles

Los productos Jøtul están desarrollados de forma que produzcan una excelente combustión.

Un factor importante en la buena combustión es el correcto tamaño del combustible.

El tamaño y la cantidad de combustible debe adaptarse a la descripción de la sección «2.0 Información técnica» del manual de instalación de cada producto.

7.4 Combustión intermitente/continua

Combustión intermitente

La mayoría de los productos de Jøtul están diseñados para una combustión intermitente. (Consulte la sección «2.0 Información técnica» del manual de instalación de cada producto).

La combustión intermitente, en este contexto, se refiere al uso normal de la estufa, es decir, el combustible se añade a medida que se ha consumido a un número de brasas adecuado.

Combustión continua

Algunos productos se consideran adecuados para la combustión continua. (Consulte la sección «2.0 Información técnica» del manual de instalación de cada producto).

En este contexto, la combustión continua hace referencia a la posibilidad de que una estufa permanezca encendida por la noche, sin necesidad de volver a encender el fuego.

8.0 Uso

Placas de combustión

Los productos Jøtul emplean dos tipos de placas de combustión:

- hierro fundido
- vermiculita (amarilla)

Nota: tenga cuidado al colocar combustible en la estufa, ya que las placas de vermiculita pueden dañarse con relativa facilidad.

Respiraderos de ventilación

Por lo general, el producto dispone de dos respiraderos: el respiradero de ventilación y el respiradero de encendido.

El respiradero de ventilación controla el aire de la combustión, mientras que el respiradero de encendido insufla el aire directamente hacia el fuego durante la fase de encendido.

8.1 Encendido inicial

1. Encienda el fuego como se describe en la sección «8.2/8.3 Uso diario».
2. Mantenga el fuego durante un par de horas y ventile el humo y el olor que pueda provenir del producto.
3. Repita esta operación un par de veces.

Nota: olores cuando se utiliza la estufa por primera vez

Productos pintados: La primera vez que se enciende la estufa, puede emitir un gas irritante y oler ligeramente. Este gas no es tóxico, pero deberá ventilarse bien la habitación. Deje arder el fuego con un tiro alto hasta que todos los rastros de gas hayan desaparecido y no se detecte ni humo ni olores.

Productos esmaltados: las primeras veces que se utiliza la estufa, es posible que se forme condensación de agua sobre la superficie. Debe secarse para evitar que, con el calor, se formen manchas permanentes.

8.2 Uso diario: combustión de leña

Encendido inicial

1. Abra los respiraderos por completo.
2. Coloque dos troncos medianos en la estufa, uno a cada lado de la base.
3. Coloque entre ellos papel de periódico arrugado (o corteza de abedul), añada algunas astillas entrecruzadas, coloque un tronco de tamaño mediano sobre ellas y prenda fuego al papel. Aumente el tamaño del fuego gradualmente.
4. En aquellos productos que no disponen de respiraderos de encendido, la puerta puede dejarse ligeramente abierta hasta que la madera prenda. Cuando la leña haya prendido y arda un fuego vivo, cierre la puerta y el respiradero de encendido (si dispone de él). **(Utilice un guante, por ejemplo, cuando el asa esté caliente.)**
5. Seguidamente, regule la velocidad de combustión en el nivel que desee ajustando el respiradero de ventilación.

La producción térmica nominal se obtiene mediante la apertura determinada del respiradero de ventilación. (Consulte la sección «2.0 Información técnica» del manual de instalación.)

Adición de leña

1. Cada fuego debe consumirse hasta que quede un rescoldo, antes de añadir más leña.
2. Abra ligeramente la puerta para que la presión negativa se nivele antes de abrirla totalmente.
3. Añada la leña y asegúrese de que el respiradero de ventilación está completamente abierto durante unos minutos hasta que la leña empiece a arder.
4. Cierre el respiradero de ventilación cuando la leña haya prendido y arda un fuego vivo.

8.3 Uso diario - combustión de carbón en briquetas

Si se trata de un producto aprobado para la combustión de carbón en forma de briquetas (consulte la sección «2.0 Información técnica» del manual de instalación), el producto deberá recibir aire a través de la parrilla.

Encendido inicial

1. Abra los respiraderos por completo.
2. Coloque dos troncos medianos en la estufa, uno a cada lado de la base.
3. Coloque entre ellos papel de periódico arrugado (o corteza de abedul), coloque algunas astillas entrecruzadas encima.
4. Añada el carbón encima y prenda fuego al papel.
5. Deje la puerta ligeramente abierta hasta que las astillas prendan fuego.
6. Una vez el fuego esté estable, cierre la puerta y reduzca lentamente la apertura del respiradero de ventilación para reducir la velocidad de combustión. **(Utilice un guante, por ejemplo, cuando el asa esté caliente.)**
7. Seguidamente, regule la velocidad de combustión en el nivel que desee ajustando el respiradero de la puerta de recogida de ceniza.

Adición de carbón

Cuando se necesite más combustible, no se olvide de rastrillar las brasas existentes para asegurar que la ceniza se deposite en la bandeja de recogida de ceniza.

1. Añada más carbón sin superar el borde de la bandeja de recogida de ceniza.
2. Abra el respiradero de la puerta de recogida de ceniza para permitir que el fuego alcance la temperatura necesaria.
3. Una vez que se haya alcanzado la temperatura necesaria, regule los respiraderos de la manera descrita anteriormente.

Termómetro

Cuando se quemé carbón, se recomienda utilizar un termómetro para estufas. El termómetro, que encontrará en proveedores especializados, se debe colocar en la parte superior de la estufa.

Si se produce un sobrecalentamiento continuo de la estufa (temperaturas de 280°C o superiores), se acortará la vida útil de las piezas que no están cubiertas por la garantía.

8.4 Peligro de sobrecalentamiento

La estufa no se debe utilizar nunca de manera que se produzca un sobrecalentamiento

El sobrecalentamiento sucede cuando hay demasiado combustible y/o aire, de forma que se desarrolla mucho calor. Si las piezas de la estufa se ponen incandescentes, se trata de un signo definitivo de sobrecalentamiento. En este caso, debe reducir de forma inmediata la apertura del respiradero de ventilación.

Si sospecha que el tiro de la chimenea es excesivo o escaso, solicite ayuda profesional. (Consulte también la información de la sección «3.o Instalación» (Chimenea y tubo de humos) del manual de instalación.)

Si se produce un incendio en la chimenea

- Cierre todas las trampillas y los respiraderos.
- Cierre la puerta de la estufa.
- Compruebe si hay humo en el sótano y en la buhardilla.
- Llame a los bomberos.
- Después de producirse un incendio, un experto deberá comprobar la estufa y la chimenea antes de utilizarse para asegurar que funciona correctamente.

8.5 De invierno a primavera

Durante los periodos de transición con fluctuaciones repentinas de la temperatura en condiciones de viento desfavorables, es posible que se produzcan alteraciones del tiro de la chimenea que dificulten la expulsión de los gases.

En estas condiciones, deben usarse troncos más pequeños y abrir más los respiraderos para que la leña arda más rápido. Así, se obtendrá una temperatura del gas de combustión superior y se mantendrá la admisión de la chimenea.

Para evitar la excesiva acumulación de ceniza, elimínela con mayor frecuencia de la habitual. Consulte la sección «9.2 Retirada de la ceniza».

9.0 Mantenimiento

9.1 Limpieza del cristal

El producto está equipado con un sistema de inyección de aire para el cristal. El aire se introduce a través del respiradero de la parte superior del producto y se desplaza hacia abajo a lo largo de la cara interior del cristal.

Aunque siempre se adhiere algo de hollín al cristal, la cantidad dependerá de las condiciones de tiro locales y del ajuste del respiradero de ventilación. La mayor parte de la capa de hollín se suele quemar cuando se abre completamente el respiradero de ventilación y arde un fuego vivo en la estufa.

Un buen consejo! Para la limpieza normal humedezca una toalla de papel en agua caliente y añádale cenizas de la cámara de combustión. Frote el cristal con la toalla de papel y, a continuación, enjuáguelo con agua limpia. Séquelo bien. Si es necesario limpiar el cristal más a fondo, recomendamos el empleo de un limpiacristales (*siga las instrucciones de uso del envase*).

9.2 Retirada de la ceniza

Si la estufa dispone de bandeja de recogida de ceniza

1. Sacuda o retire la ceniza de forma que caiga en la bandeja.
2. Retire cuidadosamente la bandeja y vacíela en un contenedor no inflamable.
3. Compruebe que el compartimento de cenizas se encuentra totalmente vacío antes de volver a colocar la bandeja de recogida.

Si la estufa no dispone de bandeja de recogida

1. Utilice un recogedor de metal o similar para sacar las cenizas por la puerta.
2. Deje siempre un poco de ceniza a modo de capa protectora en la base de la chimenea.

9.3 Limpieza y eliminación del hollín

Pueden acumularse depósitos de hollín sobre las superficies internas de la estufa durante su uso. El hollín es un buen aislante y, por lo tanto, reduce la producción de calor de la estufa. Si dichos depósitos de hollín se acumulan durante el uso del producto, pueden eliminarse fácilmente con el limpiador de hollín.

Para evitar que en la estufa se forme una capa de agua y de alquitrán, es necesario dejar regularmente que el fuego arda con fuerza. Para obtener la máxima producción calorífica del producto, es necesario limpiar el interior del producto una vez al año. Es una buena idea hacerlo cuando desholline la chimenea y los tubos de humos.

9.4 Deshollinar los tubos de humos a la chimenea

En determinadas estufas autoestables, la placa superior puede retirarse, deshollinando el tubo por la parte superior.

En caso contrario, se deben deshollinar los tubos de humos a través de una trampilla de deshollinamiento del tubo de humos o a través de la puerta del producto. Normalmente, deberá retirarse la placa deflectora. (Consulte la sección «4.o Conservación» del manual de instalación del producto.)

9.5 Inspección de la estufa

Jøtul le aconseja que inspeccione personalmente la estufa de forma minuciosa después de deshollinar o limpiar. Compruebe si existen fisuras en las superficies visibles. Compruebe también que todas las uniones están selladas y que las juntas están bien colocadas. Las juntas que muestren signos de desgaste o deformación deben sustituirse.

Limpie a fondo las ranuras de la junta, aplique adhesivo cerámico (disponible en su proveedor Jøtul local) y presione sobre la junta para que encaje en posición. La unión se secará en poco tiempo.

9.6 Mantenimiento exterior

Tras algunos años de utilización es posible que el color de **los productos pintados** se altere. Debe cepillarse la superficie para limpiarla de partículas sueltas antes de aplicar la nueva pintura.

Los productos esmaltados deben limpiarse únicamente con un paño limpio y seco. No utilice agua y jabón. Las manchas pueden eliminarse con un líquido de limpieza (*un producto para limpiar hornos, etc.*).

10.0 Problemas de funcionamiento: solución de problemas

Poco tiro

- Compruebe la longitud de la chimenea y que cumple los requisitos y normativas nacionales. (Consulte también la información de la secciones «**2.0 Información técnica**» y «**3.0 Instalación**» (**Chimenea y tubo de humos**) del manual de instalación.)
- Compruebe que la sección transversal mínima de la chimenea corresponde a lo indicado en la sección «**2.0 Información técnica**» del manual de instalación.
- Cerciórese que no hay ningún obstáculo que impida el escape de los gases: ramas, árboles, etc.
- Si sospecha que el tiro de la chimenea es excesivo o escaso, solicite ayuda profesional para su medición y ajuste.

La llama se extingue transcurrido un tiempo

- Asegúrese de que la leña está suficientemente seca.
- Averigüe si existe presión negativa en la vivienda, apague los sistemas de ventilación mecánicos y abra una ventana cercana a la estufa.
- Compruebe que el respiradero está abierto.
- Compruebe que la toma de la salida de humos no está obstruida con hollín.

Se acumula una cantidad anormal de hollín en el cristal

Siempre se adherirá algo de hollín al cristal, pero la cantidad depende de:

- Humedad del combustible.
- Las condiciones de tiro locales.
- Apertura del respiradero de ventilación.

La mayor parte del hollín se suele quemar cuando se abre completamente el respiradero de ventilación y arde un fuego vivo en la estufa. (Consulte la sección «**9.1 Limpieza del cristal - un buen consejo!**».)

Manuale di installazione con dati tecnici

- 1.0 Conformità alle leggi
- 2.0 Dati tecnici
- 3.0 Installazione
- 4.0 Assistenza
- 5.0 Accessori opzionali

Manuale d'uso generale e di manutenzione

- 6.0 Misure di sicurezza..... 37
- 7.0 Scelta del combustibile.....38
- 8.0 Uso 39
- 9.0 Manutenzione 40
- 10.0 Risoluzione dei problemi 41

6.0 Misure di sicurezza

Prima di utilizzare il camino, assicurarsi che l'installazione sia conforme a leggi e norme.

Qualunque modifica al caminetto o alla sua installazione da parte del distributore, installatore o consumatore può comportare un funzionamento imprevisto del caminetto e delle funzionalità di sicurezza. Lo stesso si applica all'installazione di accessori o di optional non forniti dalla nostra azienda. Ciò può riguardare anche componenti essenziali per il funzionamento e la sicurezza del caminetto eventualmente smontati o rimossi.

In tutti i casi citati, il produttore non potrà essere ritenuto responsabile o punibile per il prodotto, la cui garanzia verrà annullata e invalidata.

6.1 Precauzioni generali antincendio

L'utilizzo di un camino può costituire un pericolo. Si raccomanda pertanto di attenersi alle istruzioni seguenti:

- Assicurarsi che mobili e altri materiali infiammabili non siano mai troppo vicini al camino.
- Lasciare che il fuoco si spenga senza mai utilizzare dell'acqua.
- Il camino si scalda quando viene usato e pertanto, se toccato, può provocare ustioni.
- Rimuovere la cenere solo quando il camino è freddo. La cenere può contenere braci, pertanto deve essere riposta in un contenitore non infiammabile.
- La cenere deve essere smaltita all'esterno oppure in un luogo in cui non costituisca un potenziale pericolo.

6.2 Circolazione dell'aria

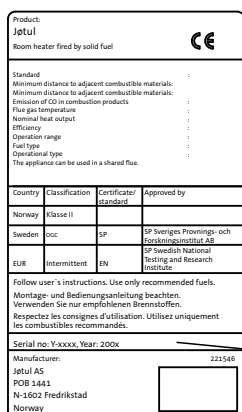
Attenzione! Assicurarsi che nel locale in cui verrà installato il camino vi sia un'adeguata circolazione di aria proveniente dall'esterno.

Un'insufficiente circolazione dell'aria potrebbe provocare la presenza di gas prodotti dal fumo all'interno del locale, rappresentando un serio pericolo. In casi del genere è possibile riconoscere i seguenti sintomi: odore di fumo, sonnolenza, nausea e sensazione di malessere.

Verificare che le prese d'aria presenti nel locale in cui si trova il camino non siano ostruite.

Evitare l'utilizzo di ventole meccaniche nel locale in cui si trova il camino. Questo tipo di ventola potrebbe causare una pressione negativa e introdurre gas velenosi all'interno del locale.

Determinati prodotti sono progettati per essere in grado di alimentare direttamente il camino con aria esterna. In questo modo si assicura che il camino riceva l'aria necessaria alla combustione quando la porta è chiusa, indipendentemente dal sistema di aerazione dell'abitazione (vedere il manuale di installazione di ogni prodotto).

Su tutti i nostri prodotti è applicata un'etichetta che indica il numero di serie e l'anno. Annotare questo numero dove indicato nelle istruzioni di installazione. Citare sempre questo numero di serie quando ci si rivolge al rivenditore o a Jøtul.

Serial no.

7.0 Scelta del combustibile

Utilizzare sempre il combustibile specificato (il tipo di combustibile è descritto nella sezione «2.0 Dati tecnici» del manuale di installazione di ogni prodotto).

Si otterranno così risultati ottimali, mentre l'utilizzo di altri combustibili potrebbe danneggiare il prodotto.

7.1 Legna di qualità: definizione di Jøtul

Per legna di buona qualità si intendono, ad esempio, ciocchi di betulla, faggio e quercia.

La legna di buona qualità deve presentare un grado di essiccazione tale che il contenuto di acqua sia circa del 20%.

Per raggiungere tale livello, la legna deve essere tagliata al più tardi alla fine dell'inverno o all'inizio della primavera. Va poi spaccata e accatastata all'aria aperta. La catasta di legna deve essere coperta per proteggerla dalla pioggia. In autunno la legna dovrebbe essere tenuta al chiuso per poterla utilizzare durante l'inverno.

La quantità di energia che si sviluppa da 1 kg di legna varia molto poco. Il peso specifico dei differenti tipi di legname varia invece in misura considerevole. Ad esempio, il peso di una certa quantità di legno di abete produrrà meno kWh della stessa quantità di legno di quercia.

La quantità di energia di 1 kg di legna di qualità è pari a circa 3,8 kWh. 1 kg di legna completamente asciutta (0% di umidità) genera circa 5 kWh, mentre legna con il 60% di umidità produce soltanto 1,5 kWh/kg circa.

L'utilizzo di legna umida può comportare le seguenti conseguenze:

- Depositi di fuliggine/creosoto sul vetro, nel camino e nella canna fumaria.
- Minore produzione di calore da parte del camino.
- Rischio di incendio nella canna fumaria quale conseguenza dell'accumulo di fuliggine nel camino, nel condotto e nella canna fumaria stessa.
- Difficoltà di accensione della legna e possibilità di spegnimento del fuoco.

Non porre mai sul fuoco quanto segue:

- Rifiuti domestici, sacchetti di plastica e così via.
- Legname verniciato o impregnato, estremamente tossico.
- Tavole di legno laminato.
- Detriti di legname trovati sulla spiaggia (acqua marina).

Questi materiali possono danneggiare il prodotto e inquinare l'atmosfera.

Nota importante! Non utilizzare mai liquidi infiammabili come benzina, cherosene, alcol denaturato o simili per accendere il fuoco. Ciò potrebbe causare lesioni personali e danni al prodotto.

7.2 Carbone di qualità: definizione di Jøtul

Con carbone di qualità si intende un tipo di carbone che soddisfi i requisiti della normativa EN 13240 Tabella B.2 (combustibile solido per il riscaldamento di interni), come, ad esempio, Phurnacite.

7.3 Dimensioni e quantità del combustibile

I prodotti di Jøtul sono progettati per fornire una combustione eccellente.

Un fattore importante per ottenere una buona combustione è rappresentato dalle corrette dimensioni del combustibile.

Le dimensioni e la quantità di combustibile devono corrispondere a quanto descritto nella sezione «2.0 Dati tecnici» del manuale di installazione di ogni prodotto.

7.4 Combustione intermittente/continua

Combustione intermittente

La maggior parte dei prodotti di Jøtul è progettata per la combustione intermittente (vedere la sezione «2.0 Dati tecnici» del manuale di installazione di ogni prodotto).

Per combustione intermittente, in questo contesto, si intende il normale utilizzo del camino, ossia con aggiunta di combustibile non appena da quello precedente si è formata una quantità adeguata di braci.

Combustione continua

Alcuni prodotti sono adatti alla combustione continua (vedere la sezione «2.0 Dati tecnici» del manuale di installazione di ogni prodotto).

Per combustione continua, in questo contesto, si intende che un camino può restare acceso durante la notte senza dover riaccendere il fuoco.

8.0 Uso

Piastre refrattarie

I prodotti Jøtul presentano due tipi di piastre refrattarie:

- in ghisa
- in vermiculite (gialla)

Nota: al fine di evitare di danneggiare le piastre in vermiculite, non inserire un quantitativo eccessivo di combustibile nel caminetto.

Prese d'aria

In generale, un prodotto è dotato di due prese d'aria: la presa d'aria superiore e la valvola di accensione.

La presa d'aria superiore controlla l'aria di combustione e la valvola di accensione alimenta l'aria direttamente al fuoco durante la fase di accensione.

8.1 Accensione iniziale

1. Accendere il fuoco come descritto nella sezione «**8.2/8.3 Utilizzo quotidiano**».
2. Mantenere vivo il fuoco per un paio di ore, facendo defluire dall'ambiente il fumo e l'odore generati dal prodotto.
3. Ripetere questa operazione un paio di volte.

Nota! Durante il primo utilizzo, è possibile che il camino emani odori

Prodotti verniciati: è probabile che quando viene utilizzato per la prima volta, il camino emetta un gas irritante ed emani un odore sgradevole. Il gas non è velenoso, tuttavia si consiglia di aumentare la ventilazione del locale. Lasciare che il fuoco arda con un tiraggio elevato fino a che tutte le tracce di gas scompaiano e non siano più presenti fumo o cattivi odori.

Prodotti smaltati: le prime volte che si utilizza un camino nuovo può formarsi sulla superficie dell'acqua di condensa. Rimuovere tale condensa per impedire la formazione di macchie permanenti quando la superficie si riscalda.

8.2 Utilizzo quotidiano – Accensione della legna

Accensione

1. Aprire completamente le prese d'aria.
2. Collocare due ceppi di medie dimensioni su ciascun lato della base del camino.
3. Sistemare tra la legna dei fogli di giornale appallottolati oppure dei trucioli, aggiungervi alcune fascine disposte a incrocio e un ciocco di medie dimensioni, quindi accendere i fogli di giornale. Aumentare gradualmente la quantità di legna.
4. Per i prodotti senza valvole di accensione, è possibile lasciare la porta socchiusa fino a quando la legna non prende fuoco. Chiudere la porta e la valvola di accensione (se presente) quando si è certi che la legna abbia preso bene fuoco (**quando la maniglia è calda è opportuno utilizzare un guanto**).
5. Regolare la presa d'aria superiore in modo da ottenere il tasso di combustione per il livello di riscaldamento desiderato.

La potenza termica nominale si ottiene con una determinata apertura della presa d'aria superiore (vedere la sezione «**2.0 Dati tecnici**» del manuale di installazione).

Aggiunta di legna

1. Ogni carica di legna dovrebbe bruciare sino alla cenere prima di aggiungere nuova legna.
2. Aprire leggermente la porta per consentire l'annullamento della pressione negativa, quindi aprirla completamente.
3. Aggiungere la legna e verificare che la presa d'aria superiore resti completamente aperta per alcuni minuti fino a quando la legna non prende fuoco.
4. L'apertura della presa d'aria superiore può essere ridotta una volta che la legna ha preso bene fuoco.

8.3 Utilizzo quotidiano – Accensione di carbone in mattonelle

Se il prodotto è approvato per l'uso di carbone in mattonelle (vedere la sezione «**2.0 Dati tecnici**» nel manuale di installazione), deve essere alimentato con aria attraverso la grata.

Accensione

1. Aprire completamente le prese d'aria.
2. Collocare due ceppi di medie dimensioni su ciascun lato della base del camino.
3. Appallottolare dei fogli di giornale o inserire dei trucioli e aggiungere alcune fascine disposte a incrocio.
4. Aggiungere il carbone e accendere i fogli di giornale.
5. Lasciare la porta socchiusa fino a quando le fascine non prendono fuoco.
6. Quando il fuoco è stabile, chiudere la porta e ridurre lentamente l'apertura della presa d'aria superiore per diminuire il tasso di combustione (**quando la maniglia è calda è opportuno utilizzare un guanto**).
7. Regolare quindi il tasso di combustione sul livello di riscaldamento desiderato, regolando la presa d'aria dello sportello del ceneraio.

Aggiunta del carbone

Quando occorre altro combustibile, ricordare di rastrellare le braci esistenti per assicurarsi che la cenere venga depositata nel ceneraio.

1. Aggiungere altro carbone, senza riempire oltre il bordo del contenitore per la cenere.
2. Aprire la presa d'aria dello sportello del ceneraio per consentire al fuoco di raggiungere la temperatura richiesta.
3. Una volta raggiunta la temperatura ottimale, regolare le prese d'aria come descritto in precedenza.

Termometro

Durante la combustione del carbone, si consiglia di utilizzare un termometro per stufa. È possibile acquistarlo presso i rivenditori più forniti e deve essere posto sopra il camino.

Il ripetuto surriscaldamento del camino (temperature di **280°C** o superiori) renderà necessario sostituire le parti non incluse nella garanzia prima dei normali tempi di sostituzione.

8.4 Pericolo di surriscaldamento

Il camino non deve mai essere utilizzato in maniera da provocarne il surriscaldamento

Il surriscaldamento si verifica quando si colloca una quantità eccessiva di legna nel camino e/o quando si lascia la presa d'aria completamente aperta per troppo tempo. Se una qualsiasi parte del camino è incandescente, significa che la temperatura è troppo elevata. Se ciò accade, ridurre immediatamente l'apertura della presa d'aria.

Se si sospetta un tiraggio eccessivo o insufficiente della canna fumaria, rivolgersi a un tecnico specializzato (per informazioni, vedere anche la sezione «3.o Installazione» (Canna fumaria e condotto) nel manuale di installazione).

In caso di incendio della canna fumaria

- Chiudere tutte le aperture e le prese d'aria.
- Tenere chiusa la porta del camino.
- Verificare la presenza di fumo in cantina e in soffitta.
- Chiamare i vigili del fuoco.
- Prima di utilizzare di nuovo il camino e la canna fumaria dopo un incendio, è necessario che vengono controllati da un tecnico specializzato che ne assicuri l'integrità e il corretto funzionamento.

8.5 Passaggio da inverno a primavera

Durante un periodo di transizione con improvvisi cambiamenti climatici, nel tiraggio di fumo passivo o in presenza di vento forte, il tiraggio della canna fumaria potrebbe non funzionare al meglio e i fumi della combustione potrebbero restare nel locale dove si trova il camino.

In questi casi, si consiglia di utilizzare una quantità inferiore di legna e lasciare completamente aperte le prese d'aria in modo che la legna bruci più rapidamente. In questo modo si ottiene una temperatura più elevata dei gas prodotti dai fumi e viene mantenuto il corretto tiraggio della canna fumaria.

Per evitare accumuli eccessivi di cenere, rimuoverla più spesso del solito. Vedere la sezione «9.2 Eliminazione della cenere».

9.0 Manutenzione

9.1 Pulizia del vetro

Il prodotto dispone del sistema di pulizia ad aria del vetro. Attraverso la presa d'aria, l'aria viene risucchiata nella parte superiore del camino e spinta verso il basso lungo la parte interna del vetro.

Sarà comunque inevitabile l'accumulo di un po' di fuliggine sul vetro, la cui quantità dipenderà dalle condizioni di tiraggio locale e dalla regolazione della presa d'aria. La maggior parte della fuliggine verrà normalmente bruciata quando si apre completamente la presa d'aria mentre il fuoco brucia vivacemente nel camino.

Suggerimento utile! Per la pulizia generale, utilizzare carta da cucina inumidita con acqua calda e aggiungere della cenere presa dalla camera di combustione. Pulire il vetro con la carta, quindi risciacquarlo con acqua pulita e asciugarlo completamente. Se fosse necessario pulire il vetro più a fondo, utilizzare un detergente per vetri (*seguire le istruzioni riportate sul flacone*).

9.2 Eliminazione della cenere

Se il camino dispone di un ceneraio

1. Scuotere o raschiare la cenere nel ceneraio.
2. Estrarre attentamente il ceneraio e svuotarlo in un contenitore non infiammabile.
3. Accertarsi che la camera della cenere sia completamente vuota prima di reinserire il ceneraio.

Se il camino non dispone di un ceneraio

1. Utilizzare una paletta o uno strumento simile per rimuovere la cenere attraverso la porta.
2. Lasciare sempre un po' di cenere come strato protettivo sul fondo del camino.

9.3 Pulizia del camino ed eliminazione della fuliggine

Può darsi che durante l'utilizzo del camino si depositi della fuliggine all'interno dello stesso. La fuliggine è estremamente isolante e ridurrà il potere calorifico del camino. Se i depositi di fuliggine si accumulano durante l'utilizzo del prodotto, è possibile rimuoverli con facilità utilizzando l'apposito utensile.

Per evitare che si formi uno strato di condensa di creosoto o acqua, a intervalli regolari di tempo è importante aumentare il calore del fuoco per asciugare completamente lo strato di condensa.

Per ottenere i migliori risultati dal prodotto, è necessario effettuare ogni anno la pulizia interna. Un buon momento per farlo è quando si pulisce la canna fumaria e il condotto di scarico dei fumi.

9.4 Pulizia del condotto e della canna fumaria

In alcuni camini indipendenti è possibile sollevare la piastra superiore e pulire il condotto dall'alto.

In caso contrario, la pulizia dei condotti deve essere eseguita attraverso il portello apposito o attraverso l'apertura della porta del camino. In genere, occorrerà rimuovere il parafiamma (vedere la sezione separata «4.o Assistenza» nel manuale di installazione del prodotto).

9.5 Controllo del camino

Jøtul consiglia di controllare personalmente e con attenzione il camino dopo averne eseguito la pulizia. Controllare che non vi siano crepe su nessuna area di superficie visibile. Verificare che tutti i giunti siano ermetici e che le guarnizioni siano posizionate correttamente. Qualsiasi guarnizione che presenti segni di usura o deformazione deve essere sostituita.

Pulire a fondo le scanalature della guarnizione, applicare della colla ceramica (acquistabile presso il rivenditore locale Jøtul) e posizionare la guarnizione correttamente premendo a fondo. Il giunto si asciugherà rapidamente.

9.6 Manutenzione esterna

Dopo alcuni anni di utilizzo può darsi che i **prodotti verniciati** cambino colore. Prima di applicare nuova vernice, è necessario rimuovere dalla superficie le particelle che si stanno staccando.

Nel caso di **prodotti smaltati** è sufficiente passare un panno asciutto. Non utilizzare acqua saponata. È possibile rimuovere eventuali macchie con un liquido per la pulizia (*ad esempio per la pulizia del forno*).

10.0 Risoluzione dei problemi

Scarso tiraggio

- Verificare la lunghezza della canna fumaria e la conformità alle norme nazionali (per informazioni, vedere anche le sezioni «**2.0 Dati tecnici**» e «**3.0 Installazione**» (**Canna fumaria e condotto**) nel manuale di installazione).
- Accertarsi che la sezione trasversale minima della canna fumaria sia conforme a quanto riportato nella sezione «**2.0 Dati tecnici**» del manuale di installazione.
- Verificare che non ci sia nulla che impedisca il deflusso del fumo: rami, alberi e così via.
- Se si sospetta un tiraggio eccessivo o insufficiente della canna fumaria, rivolgersi a un tecnico specializzato per la misurazione e la regolazione.

Il camino e spegnimento del fuoco

- Accertarsi che la legna sia sufficientemente secca.
- Verificare che ci sia una pressione negativa nella stanza, spegnere le ventole meccaniche e aprire una finestra nelle vicinanze del camino.
- Controllare che la presa d'aria sia aperta.
- Controllare che il condotto di scarico dei fumi non sia intasato dalla fuliggine.

Accumulo anomalo di fuliggine sul vetro

È inevitabile che si accumulino della fuliggine sul vetro, ma la sua quantità dipende da:

- Umidità del combustibile.
- Condizioni di tiraggio del locale.
- Apertura della presa d'aria.

Gran parte della fuliggine viene normalmente bruciata quando la presa d'aria è completamente aperta e il fuoco arde vivacemente nel camino (*vedere il suggerimento utile nella sezione «**9.1 Pulizia del vetro - Suggerimento utile**»*).

Montageanleitung mit technischen Daten

- 1.0 Behördliche Auflagen
- 2.0 Technische Daten
- 3.0 Installation
- 4.0 Instandhaltung
- 5.0 Zusatzausstattung

Allgemeine Verwendungs- und Pflegeanleitung

- 6.0 Sicherheitsmaßnahmen 42
- 7.0 Brennstoff.....43
- 8.0 Verwendung 44
- 9.0 Pflege 45
- 10.0 Betriebsstörungen -Fehlersuche 46

6.0 Sicherheitsmaßnahmen

Vor der Verwendung eines Kamins muss sichergestellt werden, dass die Aufstellung den Gesetzen und Bestimmungen entspricht.

Jegliche Veränderungen am Kamin oder an der Installation, die durch einen Händler, Installateur oder Kunden vorgenommen werden, können dazu führen, dass der Kamin oder seine Sicherheitsfunktionen nicht wie vorgesehen arbeiten. Dasselbe gilt für die Installation von Zubehör oder Sonderausstattung, die nicht von uns angeboten wird. Dies kann ebenfalls gelten, wenn wichtige Komponenten für Funktionsweise und Sicherheit demontiert oder entfernt wurden.

In allen genannten Fällen haftet der Hersteller nicht für das Produkt und sämtliche Garantier Ansprüche erlöschen.

6.1 Brandschutzmaßnahmen

Die Benutzung eines Kamins kann mit einer gewissen Gefahr verbunden sein. Deshalb sollten die folgenden Anweisungen unbedingt beachtet werden:

- Es ist darauf zu achten, dass Möbel und andere brennbare Gegenstände nicht zu nahe an der Feuerstelle stehen.
- Lassen Sie das Feuer ausgehen. Niemals mit Wasser löschen.
- Der Kamin wird heiß und kann bei Berührung Verletzungen hervorrufen.
- Entnehmen Sie Asche nur bei abgekühltem Kamin. Asche kann Glut enthalten und sollte daher nur in einem nicht brennbaren Behälter aufbewahrt werden.
- Die Asche muss draußen an einem Ort entsorgt werden, an dem keine Feuergefahr besteht.

6.2 Luftzufuhr

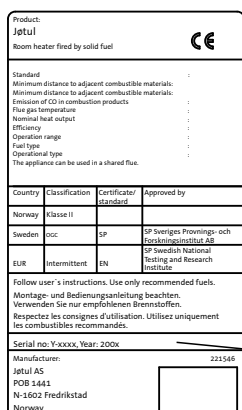
Vorsicht! Stellen Sie eine ausreichende Frischluftzufuhr in dem Raum sicher, wo der Kamin aufgestellt werden soll.

Eine unzureichende Belüftung kann dazu führen, dass sich Rauchgas im Raum ansammelt. Das ist äußerst gefährlich! Anzeichen dafür sind Rauchgeruch, Benommenheit, Übelkeit und Unwohlsein.

Sorgen Sie dafür, dass die Entlüftungen in dem Raum, wo der Kamin steht, nicht blockiert sind!

In Räumen mit einem Kamin sollten keine Lüftungseinrichtungen mit mechanischem Gebläse verwendet werden. Dies führt ggf. zu einem Unterdruck, wodurch giftige Abgase in den Raum gelangen.

Bei bestimmten Produkten kann dem Kamin Frischluft direkt zugeführt werden. Dadurch wird sichergestellt, dass dem Kamin bei geschlossener Kamintür unabhängig vom Ventilationssystem Verbrennungsluft zugeführt wird. (Weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch zum jeweiligen Produkt.)

Auf allen Produkten ist ein Schild mit der Seriennummer und dem Baujahr angebracht. Schreiben Sie diese Nummer an die in den Aufstellungsanweisungen angegebene Stelle. Nennen Sie immer diese Seriennummer, wenn Sie sich an den Händler oder an Jøtul wenden.

Serial no.

7.0 Brennstoff

Verwenden Sie stets den angegebenen Brennstoff. (Die Brennstoffart wird im Aufstellungshandbuch zum jeweiligen Produkt unter «2.0 Technische Daten» beschrieben.) Dadurch werden optimale Ergebnisse erzielt. Andere Brennstoffe können das Produkt beschädigen.

7.1 Jøtuls Definition von Qualitätsbrennholz

Brennholz guter Qualität sind beispielsweise Scheite aus Birken-, Buchen- und Eichenholz.

Brennholz guter Qualität muss getrocknet sein, d.h. einen Wasseranteil von ca. 20% besitzen.

Um diese Qualität zu erreichen, sollte das Holz spätestens zum Ende des Winters oder zu Beginn des Frühlings geschlagen werden. Es sollte zersägt und so gestapelt werden, dass Luft durch den Holzstapel zirkulieren kann. Die Holzstapel müssen abgedeckt werden, um die übermäßige Aufnahme von Regenwasser zu vermeiden. Im Herbst sollten die Holzscheite in geschlossenen Räumen gelagert werden, um dann im Winter verfeuert zu werden.

Die Energieausbeute von 1 kg Holz schwankt nur geringfügig. Das spezifische Gewicht der verschiedenen Holzarten unterscheidet sich dagegen erheblich. Ein bestimmtes Volumen Tannenholz liefert z. B. weniger Energie (kWh) als das gleiche Volumen Eichenholz, das über ein höheres spezifisches Gewicht verfügt.

Die Energieausbeute von 1 kg Qualitätsholz liegt bei etwa 3,8 kWh. 1 kg absolut trockenes Holz (0% Feuchtigkeit) liefert ca. 5 kWh, während Holz mit 60% Feuchtigkeitsgehalt dagegen nur etwa 1,5 kWh/kg liefert.

Diese Folgen können bei der Verwendung von feuchtem Holz auftreten:

- Ruß- oder Teerablagerungen auf dem Sichtfenster, im Kaminofen und im Schornstein.
- Weniger abgegebene Wärme.
- Risiko eines Kaminbrands durch zunehmende Rußablagerungen im Kamin, im Abzugsrohr und im Schornstein.
- Das Holz kann nur schwer angezündet werden, und das Feuer kann ausgehen.

Verwenden Sie niemals folgende Materialien zum Entzünden eines Feuers:

- Hausmüll, Plastiktüten usw.
- Lackiertes oder imprägniertes Holz (hochgiftig).
- Spanplatten oder Laminatbretter.
- Treibholz (Seewasser).

Diese Materialien können das Produkt beschädigen und belasten die Umwelt, insbesondere die Luft.

Hinweis! Entfachen Sie ein Feuer niemals mit leicht entzündlichen Flüssigkeiten wie z. B. Benzin, Kerosin, Alkohol o. ä. Es besteht Verletzungsgefahr, außerdem kann das Produkt beschädigt werden.

7.2 Jøtuls Definition von Briketts

Als Briketts bezeichnen wir Kohle, die den Spezifikationen in EN 13240 Tabelle B.2 (Briketts für Anwendungen in geschlossenen Räumen) entspricht. Zum Beispiel Phurnacit.

7.3 Größe und Menge des Brennstoffs

Jøtuls Produkte weisen eine optimale Verbrennung auf. Ein wichtiger Faktor für gute Verbrennung ist die richtige Brennstoffgröße.

Größe und Menge des Brennstoffs sollten den im Aufstellungshandbuch zum jeweiligen Produkt unter «2.0 Technische Daten» beschriebenen Angaben entsprechen.

7.4 Periodische/fortdauernde Verbrennung

Periodische Verbrennung

Die meisten Produkte von Jøtul sind für die periodische Verbrennung ausgerichtet. (Weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch zum jeweiligen Produkt unter «2.0 Technische Daten».)

Periodische Verbrennung ist in diesem Zusammenhang die normale Verwendung des Kamins, d. h. dass Brennstoff nachgelegt wird, sobald der Brennstoff auf eine geeignete Menge glimmender Asche heruntergebrannt ist.

Fortdauernde Verbrennung

Einige Produkte eignen sich für die fortdauernde Verbrennung. (Weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch zum jeweiligen Produkt unter «2.0 Technische Daten».)

Fortdauernde Verbrennung bedeutet in diesem Zusammenhang, dass der Kamin über Nacht brennen kann, ohne dass das Feuer neu entfacht werden muss.

8.0 Verwendung

Brennerplatten

Jøtul-Produkte werden mit zwei Typen von Brennerplatten geliefert:

- aus Gusseisen und
- aus Vermiculit (gelb).

Hinweis: Lassen Sie Vorsicht walten, wenn Sie den Kamin mit Brennstoff befüllen, da ansonsten die Vermiculitplatten beschädigt werden können.

Belüftungen

Ein Produkt weist im Allgemeinen zwei Belüftungen auf: die Luftzufuhr und die Entfachungsbelüftung.

Über die Luftzufuhr wird die Verbrennungsluft gesteuert, während über die Entfachungsbelüftung während der Zündphase dem Feuer Luft direkt zugeführt wird.

8.1 Erstmöglicher Gebrauch

1. Zünden Sie das Feuer wie unter «8.2/8.3 Täglicher Gebrauch» beschrieben an.
2. Lassen Sie das Feuer ein paar Stunden brennen und lüften Sie den Raum, denn das Produkt kann Gerüche und/oder Rauch entwickeln.
3. Wiederholen Sie diesen Vorgang mehrmals.

Hinweis: Wenn Sie den Kamin das erste Mal benutzen, kann es zu Geruchsbildung kommen

Produkte mit Farbanstrich: Wenn der Kamin zum ersten Mal verwendet wird, können sich Reizgase bilden, und es kann ein unangenehmer Geruch entstehen. Das Gas ist ungiftig, der Raum sollte jedoch gut belüftet werden. Lassen Sie das Feuer bei starkem Luftzug brennen, bis die letzten Spuren von Dämpfen verschwunden und auch kein Rauch und keine Gerüche mehr vorhanden sind.

Emaillierte Produkte: An der Außenfläche des Kamins kann sich beim ersten Betrieb Kondenswasser bilden. Das muss in jedem Fall entfernt werden, um die Bildung bleibender Wasserflecken bei Erwärmung der Oberfläche zu vermeiden.

8.2 Täglicher Gebrauch – Holzverbrennung

Anzünden

1. Öffnen Sie die Belüftungen vollständig.
2. Legen Sie zwei mittelgroße Holzscheite in den Kamin, eines auf jede Seite der Feuerstelle.
3. Schieben Sie etwas zusammen gedrehtes Zeitungspapier (oder Birkenrinde) zwischen die Scheite. Legen Sie dann etwas Anzündholz in einem kreuzförmigen Muster darauf, legen Sie ein mittelgroßes Scheit obenauf, und zünden Sie das Zeitungspapier an. Vergrößern Sie das Feuer schrittweise.
4. Bei Produkten ohne Entfachungsbelüftung kann die Tür leicht offen gelassen werden, bis das Holz richtig brennt. Schließen Sie die Tür und die Entfachungsbelüftung (sofern vorhanden), sobald das Feuerholz entfacht ist und das Feuer gut brennt. **(Benutzen Sie einen Handschuh o. ä., wenn der Griff heiß ist.)**
5. Die gewünschte Hitzestufe regulieren Sie über die Verbrennungsgeschwindigkeit, indem Sie die Luftzufuhr entsprechend einstellen.

Nennwärmeleistung wird durch entsprechendes Öffnen der Luftzufuhr erreicht. (Weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch unter «2.0 Technische Daten».)

Nachlegen von Brennholz

1. Lassen Sie die Füllung solange brennen, bis nur noch glimmende Asche vorhanden ist, bevor Sie neues Brennholz auflegen.
2. Öffnen Sie die Tür zunächst nur leicht, damit der Unterdruck ausgeglichen werden kann.
3. Legen Sie Holz nach, und stellen Sie sicher, dass die Luftzufuhr für ein paar Minuten vollständig geöffnet ist, bis das Holz Feuer gefangen hat.
4. Schließen Sie die Luftzufuhr, sobald sich das Holz richtig entzündet hat und gut brennt.

8.3 Täglicher Gebrauch – Brikettverbrennung

Wenn das Produkt für die Verbrennung von Kohle in Brikettform geeignet ist (weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch unter «2.0 Technische Daten»), muss dem Produkt über den Feuerrost Luft zugeführt werden.

Anzünden

1. Öffnen Sie die Belüftungen vollständig.
2. Legen Sie zwei mittelgroße Holzscheite in den Kamin, eines auf jede Seite der Feuerstelle.
3. Schieben Sie etwas zusammen gedrehtes Zeitungspapier (oder Birkenrinde) zwischen die Scheite. Legen Sie dann etwas Anzündholz in einem kreuzförmigen Muster darauf.
4. Legen Sie Kohle darüber, und zünden Sie die Zeitung an.
5. Lassen Sie die Tür leicht offen, bis das Anzündholz richtig brennt.
6. Wenn das Feuer von selbst weiter brennt, können die Tür und die Belüftung schrittweise geschlossen werden. **(Benutzen Sie einen Handschuh o. ä., wenn der Griff heiß ist.)**
7. Die gewünschte Hitzestufe regulieren Sie über die Verbrennungsgeschwindigkeit, indem Sie die Belüftung in der Aschentür entsprechend einstellen.

Nachlegen von Brikett

Wenn mehr Brennstoff benötigt wird, muss die vorhandene Glut durchgereicht werden, damit die Asche in den Aschenkasten fällt.

1. Legen Sie bis höchstens zur Kante des Aschefangs Briketts nach.
2. Öffnen Sie die Aschentürbelüftung, damit das Feuer die erforderliche Temperatur erreichen kann.
3. Regeln Sie die Belüftungen danach wie zuvor.

Thermometer

Bei Verbrennung von Kohle empfehlen wir die Verwendung eines Kaminthermometers. Das Thermometer ist im guten Fachhandel zu erwerben und muss auf den Kamin gelegt werden.

Ein permanentes Überhitzen des Kamins (Temperaturen von **280°C** oder mehr) bedingt einen vermehrten Bedarf an Ersatzteilen, die von der Garantie ausgeschlossen sind.

8.4 Überhitzungsgefahr

Der Kamin darf auf keinen Fall in einer Weise betrieben werden, die zu einer Überhitzung führt

Zu einer Überhitzung kommt es, wenn zuviel Brennstoff und/oder Luft vorhanden sind und somit zuviel Hitze erzeugt wird. Ein sicheres Anzeichen für eine Überhitzung sind rot glühende Teile des Ofens. In diesem Fall müssen Sie sofort die Luftzufuhr verringern.

Wenn der Verdacht auf zu starken oder zu geringen Luftzug im Schornstein besteht, muss professionelle Hilfe in Anspruch genommen werden. (Weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch unter «3.0 Installation» (Schornstein und Abzugsrohr).)

Im Falle eines Feuers im Schornstein

- Schließen Sie alle Be- und Entlüftungsöffnungen.
- Halten Sie die Brennkammertür geschlossen.
- Überprüfen Sie Dachboden und Keller auf Rauch.
- Rufen Sie die Feuerwehr.
- Vor dem erneuten Betrieb nach einem Feuer muss der Schornsteinfeger Kamin und Schornstein überprüfen, um deren vollständige Funktionstüchtigkeit sicherzustellen.

8.5 Übergangszeit vom Winter zum Frühling

In der Übergangszeit mit plötzlichen Temperaturschwankungen oder bei schwierigen Windbedingungen kann es zu Störungen des Schornsteinzugs kommen, so dass die Rauchgase nicht richtig abziehen.

In diesem Fall sollten kleinere Holzscheite verwendet werden und die Luftzufuhren weiter geöffnet sein, so dass das Holz schneller verbrennt. Dadurch steigt die Rauchgastemperatur und der Zug im Schornstein wird aufrechterhalten.

Um Ascheanhäufungen zu vermeiden, sollte diese häufiger als normal entfernt werden. Siehe «9.2 Entfernen der Asche».

9.0 Pflege

9.1 Reinigung des Sichtfensters

Das Produkt ist mit einer Luftreinigung für das Sichtfenster ausgestattet. Durch die Luftzufuhröffnung wird Luft oben im Produkt angesaugt und an der Innenseite des Sichtfensters entlang nach unten geführt.

Dennoch verbleibt je nach den örtlichen Luftzugverhältnissen und der Einstellung der Luftzufuhr immer noch etwas Ruß am Sichtfenster. Normalerweise verbrennt der Großteil der Rußschicht bei vollständig geöffneter Luftzufuhr, und das Feuer brennt mit starker Flamme.

Nützlicher Hinweis! Verwenden Sie zur einfachen Reinigung des Sichtfensters ein mit warmem Wasser angefeuchtetes Papiertuch, und fügen Sie etwas Asche aus der Brennkammer hinzu. Reiben Sie mit dem Papiertuch über das Sichtfenster, und waschen Sie es anschließend mit klarem Wasser. Gut abtrocknen. Falls das Sichtfenster sorgfältiger gereinigt werden muss, wird ein Glasreiniger empfohlen (*beachten Sie die Gebrauchsanweisung auf der Flasche*).

9.2 Entfernen der Asche

Bei Kaminen mit Aschenkasten

1. Schütteln oder schieben Sie die Asche nach unten in den Aschenkasten.
2. Heben Sie den Aschenkasten vorsichtig heraus, und entleeren Sie ihn in einen nicht brennbaren Behälter.
3. Vergewissern Sie sich, dass das Aschengehäuse vollständig leer ist, bevor Sie den Aschenkasten wieder einsetzen.

Bei Kaminen ohne Aschenkasten

1. Beseitigen Sie die Asche mit einer Schaufel oder ähnlichem Gerät durch die Tür.
2. Lassen Sie stets etwas Asche als Schutzschicht auf dem Boden des Kamins zurück.

9.3 Reinigung und Rußentfernung

An den Innenflächen des Kamins können sich während des Betriebs Rußablagerungen bilden. Ruß ist ein guter Isolator und verringert die Wärmeabgabe des Kamins. Haben sich die Rußablagerungen stark angehäuft, lassen sich diese mit einem Rußentferner leicht entfernen.

Um die Bildung von Wasser-/Teerablagerungen im Kamin zu vermeiden, sollten Sie das Feuer regelmäßig so heiß werden lassen, dass die Ablagerungen verbrennen. Einmal jährlich sollte das Produktinnere gereinigt werden, um die größtmögliche Wärmenutzung zu erhalten. Dabei ist es sinnvoll, Schornstein und Abzugsrohre gleich mit auszufegen.

9.4 Fegen der Abzugsrohre, die zum Schornstein führen

Bei bestimmten frei stehenden Kaminen kann die obere Abdeckung abgenommen und das Rohr von oben ausgefegt werden. Abzugsrohre müssen andernfalls entweder durch die Rohrluke im Abzugsrohr oder durch die Türöffnung des Produkts gefegt werden. Normalerweise muss die Ablenkplatte entfernt werden. (Weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch des Produkts im separaten Abschnitt «4.0 Instandhaltung».)

9.5 Inspektion des Kamins

Jøtul empfiehlt, dass Sie persönlich eine sorgfältige Inspektion des Kamins durchführen, nachdem er ausgefegt bzw. gereinigt wurde. Prüfen Sie alle sichtbaren Oberflächen auf Risse. Prüfen Sie auch, ob alle Verbindungen abgedichtet sind und die Tür- und Deckelplattendichtungen richtig sitzen. Verschlissene oder verformte Dichtungen müssen ersetzt werden.

Reinigen Sie die Dichtnuten sorgfältig, tragen Sie Spezialkleber (erhältlich bei Ihrem Jøtul-Vertragshändler) auf, und pressen Sie die Dichtung in ihren Sitz. Die Verbindungen trocknen schnell.

9.6 Pflege der Außenflächen

Bei **lackierten Produkten** kann sich der Farbton nach mehrjährigem Gebrauch ändern. Bevor Sie neuen Lack aufbringen, müssen Sie die Oberflächen sauber wischen und von losen Partikeln befreien.

Emaillierte Produkte dürfen nur mit einem sauberen, trockenen Tuch abgewischt werden. Kein Seifenwasser verwenden. Jegliche Flecken lassen sich mit Reinigungsmitteln (z. B. *Ofenreiniger entfernen*.)

10.0 Betriebsstörungen -Fehlersuche

Geringer Zug

- Überprüfen Sie, ob die Länge des Schornsteins die Anforderungen nationaler Gesetze und Vorschriften erfüllt. (Weitere Informationen finden Sie im Aufstellungshandbuch unter «**2.0 Technische Daten**» und «**3.0 Installation**» (Schornstein und Abzugsrohr).)
- Stellen Sie sicher, dass der Mindestquerschnitt des Schornsteins den im Aufstellungshandbuch unter «**2.0 Technische Daten**» beschriebenen Angaben entspricht.
- Stellen Sie sicher, dass der Rauchaustritt aus dem Schornstein nicht behindert wird, beispielsweise durch: Äste, Bäume usw.
- Wenn der Verdacht auf zu starken oder zu geringen Luftzug im Schornstein besteht, muss zur Messung und Anpassung professionelle Hilfe in Anspruch genommen werden.

Das Feuer erlischt nach kurzer Zeit

- Stellen Sie sicher, dass das Holz ausreichend trocken ist.
- Wenn im Haus Unterdruck herrscht, schalten Sie mechanische Ventilatoren ab, und öffnen Sie ein Fenster in der Nähe des Kamins.
- Sorgen Sie dafür, dass die Luftzufuhr geöffnet ist.
- Überprüfen Sie, ob die Abzugsöffnung mit Ruß verstopft ist.

Ungewöhnlich starke Rußablagerungen auf dem Sichtfenster

Leichte Rußablagerungen auf dem Sichtfenster sind unvermeidbar; die Stärke der Ablagerungen ist jedoch von folgenden Faktoren abhängig:

- Feuchtigkeit des Brennstoffes.
- Örtliche Luftzugverhältnisse.
- Einstellung der Luftzufuhr.

Normalerweise verbrennt der Großteil des Rußes, wenn die Luftzufuhr vollständig geöffnet ist und das Feuer mit starker Flammenbildung brennt. (Siehe «**9.1 Reinigung des Sichtfensters – nützlicher Hinweis**».)

Installatiehandleiding met technische gegevens

- 1.0 Wettelijke voorschriften
- 2.0 Technische gegevens
- 3.0 Installatie
- 4.0 Groot onderhoud
- 5.0 Optionele accessoires

Algemeen gebruik- en onderhoudhandleiding

6.0 Veiligheidsmaatregelen	47
7.0 Brandstof	48
8.0 Gebruik	49
9.0 Onderhoud	50
10.0 Gebruiksproblemen - problemen oplossen	51

6.0 Veiligheidsmaatregelen

Controleer voor u de kachel of de haard gebruikt, of deze is geïnstalleerd volgens de voorschriften en wettelijke bepalingen. Waar in deze handleiding wordt gesproken van een haard is dit ook van toepassing op een kachel.

Aanpassingen aan de haard of de installatie door de distributeur, installateur of consument kunnen tot gevolg hebben dat de haard en beveiligingen niet naar behoren functioneren. Hetzelfde geldt voor de installatie van niet door ons geleverde accessoires of optionele extra's. Dit kan ook het geval zijn indien essentiële onderdelen voor het functioneren en de veiligheid van de haard gedemonteerd of verwijderd zijn.

In al deze gevallen is de fabrikant niet verantwoordelijk of aansprakelijk voor het product en de garantie komt hierdoor te vervallen.

6.1 Brandpreventie

Elk gebruik van een kachel of haard brengt een zeker risico met zich mee. Neem daarom de volgende instructies nauwkeurig in acht:

- Zorg ervoor dat meubels of andere brandbare materialen niet te dicht bij de haard staan.
- Laat het vuur vanzelf uitgaan. Blus het vuur nooit met water.
- De haard wordt tijdens gebruik warm en kan bij aanraking brandwonden veroorzaken.
- Verwijder de as niet voor de haard koud is. De as kan nog smeulende resten bevatten en moet daarom in een onbrandbare bak worden bewaard.
- De as moet naar buiten worden afgevoerd of worden weggegooid op een plek waar geen brandgevaar bestaat.

6.2 Luchttoevoer

Waarschuwing Zorg voor voldoende luchttoevoer van buiten naar de ruimte waar de haard wordt geplaatst.

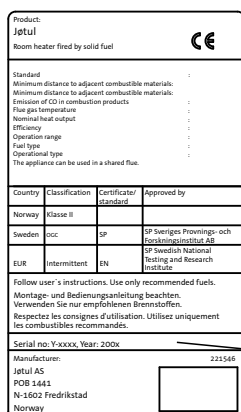
Bij onvoldoende luchttoevoer kan rookgas in de kamer terechtkomen. Dit is zeer gevaarlijk. Als u rook ruikt of als u slaperig, misselijk of ziek wordt, kan dit erop duiden dat er rookgas in de kamer is terechtgekomen.

Zorg dat de ventilatieopeningen in de ruimte waar de haard zich bevindt, niet zijn afgesloten.

Gebruik geen mechanische ventilatoren in een ruimte met een haard. Deze kunnen onderdruk veroorzaken waardoor giftige gassen in de ruimte kunnen komen.

Sommige haarden zijn zodanig ontworpen dat buitenlucht rechtstreeks naar de haard kan worden geleid. Op deze manier komt er ook zuurstof bij de haard als het deurtje gesloten is, onverschillig welk ventilatiesysteem er in de woning wordt gebruikt. (Zie de installatiehandleiding bij het bijbehorende product).

Al onze producten zijn voorzien van een label met een serienummer en een jaartal. Noteer dit nummer op de daarvoor bestemde plaats, zoals aangegeven in de installatie-instructies. Houd dit serienummer bij de hand als u contact opneemt met uw leverancier of met Jøtul.

Serial no.

7.0 Brandstof

Gebruik altijd de voorgeschreven brandstof. (Zie «2.0 Technische gegevens» in de installatiehandleiding voor het type brandstof dat uw haard nodig heeft.)

Daarmee bereikt u het beste resultaat. Gebruik van andere brandstoffen kan schadelijk zijn voor de haard.

7.1 Jøtuls definitie van goed brandhout

Met goed brandhout bedoelen we de bekende houtsoorten, zoals berken-, beuken- en eikenhout.

Goed brandhout moet droog zijn, dat wil zeggen dat het hout ongeveer 20% water mag bevatten.

Hiervoor moet het hout uiterlijk aan het einde van de winter of vroeg in het voorjaar worden gekapt. Het hout moet zodanig worden gekapt en gestapeld dat er een goede luchtcirculatie om het hout is. De stapels moeten worden afgeschermd om overmatige opname van regenwater te voorkomen. Haal de blokken hout in de herfst naar binnen voor gebruik tijdens het stookseizoen.

De hoeveelheid energie die 1 kg hout kan leveren, varieert niet veel. Het gewicht van dezelfde hoeveelheid droog hout verschilt daarentegen aanzienlijk van soort tot soort. Zo levert een bepaalde hoeveelheid sparrenhout minder kWh op dan dezelfde hoeveelheid eikenhout, dat een hoger soortelijk gewicht heeft.

De hoeveelheid energie van 1 kg goed brandhout bedraagt ongeveer 3,8 kWh. 1 kg volledig droog hout (0% vocht) levert ongeveer 5 kWh op, terwijl hout met 60% vocht slechts 1,5 kWh per kg oplevert.

Het gebruik van vochtig hout kan de volgende gevolgen hebben:

- Vorming van roet/teer op het glas, in de haard en in de schoorsteen.
- De haard geeft minder warmte af.
- Brandgevaar als gevolg van de opeenhoping van roet in de haard, kachelpijp en schoorsteen.
- Het hout is moeilijk aan te steken en het vuur kan gemakkelijk doven.

Zorg vooral dat u de haard nooit stookt met de volgende materialen:

- Huishoudelijk afval, plastic tassen, enzovoort.
- Geverfd of geïmpregneerd hout (zeer giftig).
- Spaanplaat of laminaat.
- Drijfhout (zeewater).

Verbranding van deze stoffen kan schadelijk zijn voor de haard en voor het milieu.

N.B! Gebruik nooit benzine, petroleum, alcohol of soortgelijke brandbare vloeistoffen om het vuur aan te maken. Hierdoor kunt u letsel oplopen of kan de haard worden beschadigd.

7.2 De definitie die Jøtul hanteert voor briketten

Onder briketten verstaan wij kolen die voldoen aan de specificatie in EN 13420, tabel B2. (Briketbrandstof voor gesloten apparatuur), zoals bijvoorbeeld Phurnacite.

7.3 Formaat en hoeveelheid brandstof

De producten van Jøtul zijn zodanig ontwikkeld dat ze een uitstekend verbranden.

Een belangrijke factor voor een goede verbranding is dat de brandstof het juiste formaat heeft.

Een beschrijving van het juiste formaat en de juiste hoeveelheid brandstof vindt u in «2.0 Technische gegevens» in de installatiehandleiding bij ieder type haard.

7.4 Cyclische/continue verbranding

Cyclische verbranding

De meeste producten van Jøtul zijn ontworpen voor cyclische verbranding. (Zie de installatiehandleiding «2.0 Technische gegevens» bij ieder product.)

Cyclische verbranding betekent in deze context normaal gebruik van de haard, dat wil zeggen dat er brandstof wordt toegevoegd wanneer de brandstof is opgebrand en er nog een voldoende hoeveelheid gloeiende as over is.

Continue verbranding

Sommige haarden zijn geschikt voor continue verbranding. (Zie de installatiehandleiding «2.0 Technische gegevens» bij ieder product.)

Continue verbranding betekent in deze context dat een haard 's nachts door kan branden zonder dat het vuur opnieuw aangestoken hoeft te worden.

8.0 Gebruik

Branderplaten

Øtøl-producten hebben twee soorten branderplaten:

- Gietijzer
- Vermiculiet (geel)

NB: Let erop dat u niet al te ruig te werk gaat wanneer u de haard bijvult met brandstof, omdat dan de vermiculietplaten beschadigd kunnen raken.

Luchtopeningen

Een haard heeft meestal twee openingen: een ventilatie- en een stookopening.

De ventilatieopening regelt de zuurstoftoevoer en via de stookopening/asklep wordt rechtstreeks lucht naar het vuur geleid tijdens de ontbrandingsfase.

8.1 Eerste keer stoken

1. Maak het vuur aan zoals wordt beschreven onder «**8.2/8.3 Dagelijks gebruik**».
2. Laat het vuur enkele uren branden en ventileer de ruimte om alle rook en geuren te verwijderen die afkomstig zijn van het product.
3. Herhaal dit een aantal keren.

Opmerking: Geuren wanneer u de haard de eerste keer gebruikt

Geverfde haarden: Wanneer u de haard voor het eerst gebruikt, kan irriterend gas vrijkomen, dat onaangenaam kan ruiken. Het gas is niet giftig, maar toch is het beter om de ruimte goed te ventileren. Stook het vuur flink op totdat alle sporen van gas zijn verdwenen en geen rook of geuren meer zijn waar te nemen.

Geëmailleerde haarden: De eerste paar keren dat de haard wordt gebruikt, kan condensatievorming op de haard plaatsvinden. Veeg dit weg om blijvende vlekken op de haard te voorkomen als het oppervlak warm wordt.

8.2 Dagelijks gebruik – hout stoken

Eerste keer stoken

1. Zet de opening(en) volledig open.
2. Leg twee middelgrote blokken hout in de haard aan weerszijden van de grondplaat.
3. Schuif enkele proppen krantenpapier (of berkenschors) tussen de blokken, leg er enkele aanmaakhoutjes kriskras bovenop, leg daar bovenop een middelgroot blok hout en steek het papier aan. Maak het vuur stapsgewijs groter.
4. Bij haarden zonder stookopening kan de deur een beetje open gelaten worden totdat het hout vlam vat. Sluit de deur en de stookopening (indien aanwezig) als u ziet dat het hout goed brandt. **(Gebruik een handschoen wanneer de hendel warm is.)**
5. Stel vervolgens de verbranding in op het gewenste verwarmingsniveau door de ventilatieopening verder of minder ver open te zetten.

De nominale warmteafgifte wordt bereikt door de ventilatieopening op een bepaalde manier in te stellen. (Zie hiervoor de installatiehandleiding «**2.0 Technische gegevens**».)

Brandhout toevoegen

1. Wacht tot het vuur smeult voordat u meer brandhout toevoegt.
2. Zet de deur op een kier, zodat de onderdruk kan stabiliseren voordat u de deur volledig opent.
3. Voeg hout toe en laat de ventilatieopening enige minuten volledig openstaan totdat het hout vlam heeft gevat.
4. Sluit de ventilatieopening zodra het hout goed brandt.

8.3 Dagelijks gebruik – briketten stoken

Als briketten gebruikt kunnen worden in de haard (zie «**2.0 Technische gegevens**» in de installatiehandleiding), moet lucht toegevoerd worden via het vuurrooster.

Eerste keer stoken

1. Zet de openingen volledig open.
2. Leg twee middelgrote blokken hout in de haard aan weerszijden van de grondplaat.
3. Schuif enkele proppen krantenpapier (of berkenschors) tussen de blokken en leg er enkele aanmaakhoutjes kriskras bovenop.
4. Leg de briketten er boven op en steek het papier aan.
5. Laat de deur op een kier staan, totdat de aanmaakhoutjes vlam vatten.
6. Sluit de deur als het vuur regelmatig brandt en doe de ventilatieopening steeds een beetje verder dicht om het vuur te matigen. **(Gebruik een handschoen wanneer de hendel warm is.)**
7. Stel vervolgens de verbranding in op het gewenste verwarmingsniveau door de asklep-ventilatieopening verder of minder ver open te zetten.

Briketten toevoegen

Als er brandstof moet worden toegevoegd, pook dan eerst in de as zodat deze in de aslade valt.

1. Voeg meer briketten toe, maar laat het niet boven de rand van de aslade uitkomen.
2. Open de asklep zodat het vuur de gewenste temperatuur kan bereiken.
3. Zodra dit gebeurt is, stelt u de ventilatieopening op dezelfde manier af als eerder.

Thermometer

Wanneer u op kolen stookt, raden wij het gebruik van een haardthermometer aan. Zo'n thermometer is verkrijgbaar bij alle goedgesorteerde leveranciers en moet boven op de haard geplaatst worden.

Aanhoudend te hoog opstoken van de haard (tot temperaturen van **280°C** of hoger) zal vroegtijdige vervanging van onderdelen die niet onder de garantie vallen noodzakelijk maken.

8.4 Waarschuwing voor oververhitting

Voorkom te allen tijde dat de haard oververhit raakt

Oververhitting treedt op als de haard te veel brandstof bevat en/of de ventilatieopening te ver open staat. Als de haard ergens rood gloeit, betekent dit dat deze oververhit is. Als dit gebeurt, moet u onmiddellijk de ventilatieopening sluiten.

Neem contact op met een deskundige als u vermoedt dat de schoorsteen overmatig of onvoldoende trekt. (Zie «3.0 Installatie» (Schoorsteen en kachelpijp) in de installatiehandleiding voor meer informatie.)

Bij brand in de schoorsteen

- Sluit alle luiken en ventilatieopeningen.
- Houd de deur van de vlamkast gesloten.
- Controleer of er rook is op zolder en in de kelder.
- Bel de brandweer.
- Voordat u de haard opnieuw in gebruik neemt na een brand, moet een deskundige de haard en de schoorsteen controleren om na te gaan of deze goed werkt.

8.5 Van de winter naar de lente

Tijdens een overgangsperiode met plotselinge temperatuurschommelingen of onder moeilijke windomstandigheden, kunnen storingen in de trek in de schoorsteen optreden, waardoor de rookgassen niet naar buiten worden afgevoerd.

Gebruik dan kleinere houtblokken of zet de luchtroosters verder open zodat het hout beter en sneller opbrandt. Hierdoor wordt de temperatuur van het rookgas hoger en wordt de trek in de schoorsteen hersteld.

Verwijder de as vaker dan gebruikelijk om te voorkomen dat zich teveel as ophoopt. Zie «9.2 As verwijderen».

9.0 Onderhoud

9.1 Glas reinigen

De haard is uitgerust met een ventilatieopening voor het glas. Lucht wordt aangezogen door de luchttoevoer boven de haard en stroomt langs de binnenkant van het glas naar beneden.

Toch zal zich altijd wel roet op het glas ophopen. De hoeveelheid is afhankelijk van de luchtstroom ter plaatse en de stand van de ventilatieopening. De roetlaag wordt gewoonlijk grotendeels weggebrand wanneer de ventilatieopening helemaal open staat en de haard flink brandt.

Goed advies! Maak voor een gewone schoonmaakbeurt een papieren handdoek nat met warm water en voeg er wat as uit de stookplaats aan toe. Wrijf met het papier over het glas en neem het glas daarna af met schoon water. Laat het glas goed drogen. Wanneer het glas grondig moet worden gereinigd, adviseren wij om glasreiniger te gebruiken (volg de gebruiksaanwijzing op de verpakking).

9.2 As verwijderen

Als de haard een aslade heeft

1. Schud of veeg de as in de aslade.
2. Haal de aslade er voorzichtig uit en leeg hem in een onbrandbare bak.
3. Maak de aslade helemaal leeg, voordat u hem terugplaatst.

Als de haard geen aslade heeft

1. Gebruik een schep of iets dergelijks om de as via de deur te verwijderen.
2. Laat altijd een laagje as als beschermlaag op de bodem van de haard liggen.

9.3 Reinigen en roet verwijderen

Tijdens gebruik kan zich roet afzetten op de binnenwanden van de haard. Roet werkt isolerend en kan daardoor de warmteafgifte van de haard verminderen. Als er zich te veel roet ophoopt, kunt u deze met een roetverwijderaar eenvoudig verwijderen.

Als u wilt voorkomen dat zich roet of condenswater ophoopt in de haard, moet u regelmatig flink stoken om de gevormde laag te verwijderen.

Een jaarlijkse schoonmaakbeurt is nodig voor een optimale warmteafgifte van het product. U kunt dit bijvoorbeeld doen als de schoorsteen en de kachelpijp worden geveegd.

9.4 Kachelpijpen vegen tot aan de schoorsteen

Bij sommige vrijstaande haarden kan de bovenplaat verwijderd worden, waardoor de pijp vanuit de haard kan worden geveegd. Als dit niet het geval is, moet de kachelpijp geveegd worden via het veegluik of de deuropening. Normaalgesproken moet de keerplaat verwijderd worden. (Zie het aparte gedeelte onder «4.0 Groot onderhoud» in de installatiehandleiding.)

9.5 Inspectie van de haard

Jøtul raadt u aan om na het reinigen/vegen zelf een grondige inspectie van de haard uit te voeren. Controleer alle zichtbare oppervlakken op scheuren. Controleer ook of de deur- en glasafdichtingen luchtdicht afsluiten en of de pakkingen nog op hun plaats zitten. Pakkingen die sporen van slijtage of vervorming vertonen, moeten worden vervangen.

Maak de pakkingsgroeven grondig schoon, breng keramische lijm aan (te verkrijgen bij uw Jøtul-dealer) en druk de pakking goed in de groef. De lijm heeft een korte droogtijd.

9.6 De buitenkant onderhouden

Bij haarden met een laklaag kan na een paar jaar verkleuring optreden. Voordat u een nieuwe laag verf aanbrengt, moet u het oppervlak reinigen en alle losse deeltjes wegvegen.

Geëmailleerde haarden moet u alleen met een schone, droge doek afnemen. Gebruik geen water en zeep. Eventuele vlekken kunt u met een vloeibaar reinigingsmiddel verwijderen (zoals een ovenreiniger).

10.0 Gebruiksproblemen - problemen oplossen

Slechte trek

- Controleer de lengte van de schoorsteen en of hij voldoet aan de geldende wetten en voorschriften. (Zie «2.0 Technische gegevens» en «3.0 Installatie» (Schoorsteen en kachelpijp) in de installatiehandleiding voor meer informatie.)
- Zorg ervoor dat de minimale afmetingen van de schoorsteen overeenkomen met de beschrijving in «2.0 Technische gegevens» in de installatiehandleiding.
- Controleer of de afvoer van gassen niet wordt belemmerd, zoals bijvoorbeeld door takken of bomen, enzovoort.
- Als u vermoedt dat de schoorsteen overmatig of onvoldoende trekt, neemt u contact op met een deskundige die maatregelen kan nemen.

Het vuur gaat na enige tijd uit

- Controleer of het brandhout droog genoeg is.
- Controleer of er onderdruk is in de woning, sluit mechanische ventilatiesystemen en open een raam dicht bij de haard.
- Controleer of de ventilatieopening is geopend.
- Controleer of de kachelpijp niet verstopt is met roet.

Als er zich een ongebruikelijke hoeveelheid roet ophoopt op het glas

Er zal zich altijd roet ophopen op het glas, maar de hoeveelheid is afhankelijk van:

- De vochtigheid van de brandstof.
- De luchtstroom ter plaatse.
- De instelling van de ventilatieopening.

De roetlaag wordt gewoonlijk grotendeels weggebrand wanneer de ventilatieopening helemaal open staat en de haard flink brandt. (Zie «9.1 Glas reinigen – goed advies».)

Jøtul arbeider kontinuerlig for om mulig å forbedre sine produkter, og vi forbeholder oss retten til å endre spesifikasjoner, farger og utstyr uten nærmere kunngjøring.

Jøtul bemüht sich ständig um die Verbesserung seiner Produkte, deshalb können Spezifikationen, Farben und Zubehör von den Abbildungen und den Beschreibungen in der Broschüre abweichen.

Jøtul pursue a policy of constant product development. Products supplied may therefore differ in specification, colour and type of accessories from those illustrated and described in the brochure.

Jøtul vise sans cesse à améliorer ses produits. C'est pourquoi, il se réserve le droit de modifier les specifications, couleurs et équipements sans avis préalable.

Kvalitet

Jøtul AS arbeider etter et kvalitetssikringsystem basert på NS-EN ISO 9001 for utvikling, produksjon og salg av ildsteder. Vår kvalitetspolitikk skal gi kundene den trygghet og kvalitetsopplevelse som Jøtul har stått for siden bedriftens historie startet i 1853.

Qualität

Jøtul AS hat ein Qualitätssicherungssystem, das sich bei Entwicklung, Produktion und Verkauf von Öfen und Kaminen nach NS-EN ISO 9001 richtet. Diese Qualitätspolitik vermittelt unseren Kunden ein Gefühl von Sicherheit und Qualität, für das Jøtul mit seiner langjährigen Erfahrung seit der Firmengründung im Jahre 1853 steht.

Quality

Jøtul AS has a quality system that conforms to NS-EN ISO 9001 for product development, manufacturing, and distribution of stoves and fireplaces. This policy gives our customers quality and safety piece of mind as a result of Jøtul's vast experience dating back to when the company first started in 1853.

Qualité

Le système de contrôle de la qualité de Jøtul AS est conforme à la norme NS-EN ISO 9001 relative à la conception, à la fabrication et à la distribution de poêles, foyers et inserts. Cette politique nous permet d'offrir à nos clients une qualité et une sécurité reposant sur la vaste expérience accumulée par Jøtul depuis sa création en 1853.

